

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики

15 жовтня 2025 року

Веде засідання голова Комітету ГЕТМАНЦЕВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте почнемо традиційно з переклички. Доброго дня, Ніна Петрівна. Доброго дня, шановні колеги, ще раз.

Гетманцев є. Железняк. У Вашингтоні представляє нашу державну на найвищому рівні, тримає весь удар від... фінансовий удар від наших партнерів. Дубінський. В іншому місці. Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК О.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Володимирович. Палиця. Навіть невідомо де. Доручаю голоси рахувати Мотовиловцю. Василевська-Смаглюк. Не було Василевської-Смаглюк? У відрядженні. Васильченко.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воронько.

ВОРОНЬКО О.Є. Воронько. Добрий день. Воронько з вами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий. Володіна.

ВОЛОДИНА Д.А. Добрий день. Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий. Герега.

ГЕРЕГА О.В. Герега на місці. Добрий день. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий, Олександр Володимирович. Горват.

ГОРВАТ Р.І. Доброго дня. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Діденко. Діденко. Заблоцький. Заблоцький. Кінзбурська.

КІНЗБУРСЬКА В.О. Кінзбурська присутня. Добрий ринок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колісник. Кулініч. Кулініч. Леонов.

ЛЕОНОВ О.О. Леонов приєднався. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Добрий день. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий.

ЛЯШЕНКО А.О. Присутня. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ляшенко присутня. Дякую. Марусяк.

МАРУСЯК О.Р. Так, є. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Мотовиловець присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ніколаєнко.

НІКОЛАЄНКО А.І. Ніколаєнко присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Петруняк.

ПЕТРУНЯК Є.В. Петруняк присутній. Усім вітання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю. Приходько.

ПРИХОДЬКО Б.В. Доброго ранку. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Рєпіна.

РЄПІНА Е.А. Доброго ранку. Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Скорик.

СКОРИК М.Л. Доброго ранку. Скорик присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Славицька.

СЛАВИЦЬКА А.К. Доброго дня. Славицька присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Сова.

СОВА О.Г. Доброго ранку. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго. Устенко. В Полтаві? А, в Штатах. Южаніна. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Южаніна доєднується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую всім.

Кворум є. Можемо починати. Порядок денний розданий депутатам. Є зауваження до порядку денного? Дякую. Будемо вважати його затвердженим.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України "Про банки і банківську діяльність" щодо впровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи (реєстраційний номер 14025). Будь ласка, доповідає Марченко Сергій Михайлович. Але на Марченка ми навіть не розраховуємо. Хто ж доповідає? Бо Воробей також разом з Железняком.

САМОНЕНКО Д.А. Доброго дня. Дмитро Самоненко, заступник Міністра фінансів, уповноважений...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, да-да. Ми з вами минулого разу познайомились вже. Давайте познайомимось ближче.

САМОНЕНКО Д.А. Також по Zoom. Уповноважений сьогодні доповідати законопроект, як ви сказали, щоб повністю не говорити його назву, 14025.

Шановні народні депутати, законопроект розроблений Міністерством фінансів, поданий від уряду України з метою запровадження в Україні міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи,

отримані через цифрові платформи. Це забезпечить підготовку прозорості на ринку, податкову прозорість на ринку електронної комерції та сприятиме гармонізації національного податкового законодавства з правом Європейського Союзу та ОЕСР. Міжнародний обмін інформацією відбувається відповідно до багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи. Наразі сторонами цієї угоди є 32 юрисдикції, в тому числі переважна більшість держав-членів Європейського Союзу. Державна податкова служба України на щорічній основі отримуватиме від компетентних органів іноземних юрисдикцій інформацію про доходи резидентів України, отримані через цифрові платформи. Зазначена інформація буде передаватися операторами платформи, які зареєстровані в таких юрисдикціях. Натомість ДПС надсилатиме юрисдикціям-партнерам з обміну аналогічну інформацію про їх резидентів. Обов'язковою передумовою для приєднання України до Багатосторонньої угоди є впровадження в національному законодавстві Модельних правил ОЕСР щодо звітності операторів цифрових платформ. Варто зазначити, що положення Модельних правил ОЕСР відповідають директивам Ради ЄС про адміністративну співпрацю у податковій сфері.

Отже, проектом передбачено встановлення обов'язку для підзвітних операторів платформи здійснювати збір первинної інформації про підзвітних продавців та щорічно подавати до Державної податкової служби звіт про доходи підзвітних продавців, які вони отримують від здійснення діяльності через цифрові платформи. Такою звітністю... діяльність є особисті послуги, продаж товарів, надання в оренду нерухомого майна, надання в оренду транспортних засобів. Звітність стосуватиметься операторів цифрових платформ, що пропонують онлайн-сервіси, послуги таксі та доставки, маркетплейси з продажу товарів, сервіси та застосунки, через які можна надавати послуги та здавати в оренду нерухомість. До звітності включатиметься інформація про доходи, отримані підзвітними продавцями – фізичними особами та організаціями, які використовують зазначені цифрові платформи. Важливо, що запропоновані норми поширюватимуться як на підзвітних продавців-нерезидентів, так і на підзвітних продавців-резидентів України, а отже Державна податкова служба отримає інформацію про доходи резидентів України, які отримують такий дохід.

Слід зазначити, що згідно з Податковим кодексом такі доходи підлягають оподаткуванню ПДФО за ставкою 18 відсотків. Тому з метою стимулювання виведення з тіні значної частки доходів фізичних осіб, законопроектом передбачено покладання обов'язків податкового агента на операторів платформ та оподаткування таких доходів за ставкою ПДФО у розмірі 5 відсотків, якщо підзвітним продавцем відкрито окремий банківський рахунок. При цьому якщо підзвітним продавцем за рік було здійснено не більше трьох продажів товарів на суму не більше 2 тисяч євро, то не потрібно відкривати окремий рахунок у банку, а можна користуватися рахунком, відкритим фізичною особою для власних потреб. Крім того, передбачено встановити неоподаткований мінімум, так якщо дохід від продажу товарів через платформу не перевищує за рік 12 прожиткових мінімумів (близько 36 тисяч гривень), то він не оподатковується. ДПС на основі отриманих даних від операторів платформ та інформації з інших джерел, в тому числі інформації щодо операцій за поточними рахунками фізичних осіб, підзвітних продавців, відкритими спеціально для цих цілей, здійснюють звітність діяльності, формують в е-кабінеті податкову декларацію, тобто здійснюють проєкт декларування.

Для цього законопроектом запропоновано внести зміни також до Закону України "Про банки і банківську діяльність". Запропоновані зміни стосуються виключно тих фізичних осіб, які здійснюють підзвітну діяльність, цілеспрямовану на протидію зловживанням. Якщо ж фізична особа не хоче розкривати банківську таємницю, то вона має право використовувати рахунок, відкритий для власних потреб, але в такому разі дохід буде оподатковуватись за загальною ставкою у 18 відсотків.

Підсумовуючи: прийняття законопроекту сприятиме виконанню міжнародних зобов'язань України як країни-кандидата на членство в ЄС та ОЕСР, окрім того, забезпечить виконання Україною зобов'язань перед Міжнародним валютним фондом, адже відповідно до меморандуму між Україною і МВФ законопроект має бути прийнятим до кінця поточного року. Разом з тим цей законопроект забезпечить значні податкові надходження до державного бюджету. Дякую за увагу. Прошу підтримати. Розрахунково те, що було проведено аналіз Міністерством фінансів, це може дати додатково до державного бюджету 7 мільярдів гривень податку на доходи фізичних осіб і плюс також 7 мільярдів військовий збір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую. Скільки, ще раз, розрахунково?

САМОНЕНКО Д.А. 7 мільярдів податок і 7 мільярдів військовий збір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, тому я і перепитую.

Отже, хочу додати від себе, що ми були, ми провели в комітеті робочу групу щодо цього законопроекту, були присутні і платформи, і експерти, були присутні народні депутати. Дякую дуже Ніні Петрівні і Серветнику за участь в цій робочій групі. Мені здається, що нам вдалося дійти до певних компромісних варіантів, так, зокрема. І ми це відображаємо з вами в рішенні комітету, і я пропоную до другого читання приєднатися щодо підписання відповідних поправок, які комітет зараз розробляє вже.

Так от, що ми домовилися, щодо пільги? Пільгу ми домовилися зробити одну-єдину, просту пільгу в розмірі 2 тисяч євро, незалежно від кількості операцій. Просто 2 тисячі євро, за курсом гривні щодо євро, встановленого на 1 січня. При цьому податковий агент, сама платформа, не утримує податок з суми до 2 тисяч євро. Ми зараз говоримо з вами тільки про товари, зрозуміло. Тобто взагалі там у всьому законі дискусійним є блок тільки щодо товарів. Так от платформа не утримує нічого, те, що стосується цієї суми, до 2 тисяч євро, однак, веде обов'язково ідентифікацію, ідентифікацію обов'язково веде, і повідомляє про доходи, отримані цим платником, у податкову.

Податкова аналізує суму доходів, отриману людиною протягом року від різних платформ. І у випадку, якщо вона перевищує 2 тисячі євро, то з суми перевищення податкова на суму перевищення нараховує податок. І там у нас розійшлися думки, поки що ми не знаємо, як краще буде. Наша позиція, моя позиція полягає в тому, щоб податкова робила попередню декларацію, надсилає платнику, платник її заповнював і платив цей податок. А колеги вважають, що краще, щоб податкова робила одразу ППР і надсилає одразу ППР. Власне, обидва варіанти, вони мають право на життя, але вони потребують такого глибокого більш вивчення, тому ми їх просто відкладаємо до другого читання. На другому читанні приймемо рішення, як це правильно робити. А от у випадку, якщо продажі людини перевищують 2 тисячі євро, то платформа сама з суми перевищення утримує відповідний податок і перераховує ці гроші до державного бюджету як податковий агент. Отака, власне, система.

Друге, що ми домовилися, що набрання чинності законом відбудеться після приєднання Державної податкової служби до Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи. Це нам треба формалізувати, яким чином люди про це узнають, можливо, якась буде публікація чи якимось чином іншим, але точно ми до цього повинні прив'язатися, ми це погодили вже з Мінфіном. І ще одне, те, що ми маємо передбачити, – це передбачити особливості оподаткування іноземних платформ, бо там є, ми чули певні помилки щодо цих іноземних платформ, треба там підкоригувати до другого читання. Але це також не концептуальне зауваження. Отже, з врахуванням цієї моєї доповіді давайте переходити до обговорення. Будь ласка, Железняк Ярослав Іванович. Як там погода у вас?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Чудова, 19 градусів. Тоді я з цього і почну. Пане Сергій і колеги, дивіться, я, чесно кажучи, почну з такої, скажімо, загальної формальної історії. Будь ласка, не вважайте членів комітету ідіотами, які не вміють читати Меморандум з МВФ. Тому що єдине, що про цю історію було написано було в Меморандумі з МВФ, що ви маєте її зареєструвати. До речі, не розумію, чому ви три місяці до цього не робили це. А друге, що ви у своїй Бюджетній декларації заявляєте про те, що, як додатковий ресурс для бюджету можете розглядати цей закон і Закон про податок на кока-колу. Із того, що я тільки що почув від голови комітету, якщо закон запрацює після підписання угоди, то скоріш за все 14 мільярдів, які ви вже заклали в бюджет на наступний рік, – це дуже оптимістична цифра як мінімум, тому що скоріш за все така угода за два місяці чи за один місяць не буде підписана.

Більш того, пане голово, у мене є пропозиція: дайте хоча б там після місяця підписання, щоб воно справді не вступило, умовно, з 17 числа лютого 2026 року і не розірвало місяць, чи відповідно квартал. Це, що стосується по формі. Тому, будь ласка, не прикривайте свої ініціативи ініціативами МВФ. Це трохи, м'яко кажучи, неправильно, у нас є там інші у вас талановиті мінфіновці, які постійно намагаються з нас ідіотів робити, але якось у них не виходило до цього і вам не раджу. Тепер пункт номер 2 вже по суті. У мене декілька запитань.

Перше. Мені хтось може пояснити, як формується оця сума 2 тисячі євро? Тобто я так розумію, що від трьох продажів ми на комітеті вирішили відмовитися. Правильно, пане голово, її вже не буде, не має сенсу її зараз обговорювати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від чого? Да-да, відмовилися.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Да-да. Було кілька, три продажі і не більше 2 тисячі євро, наскільки я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, ми відмовилися.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Все. Я тоді це мені просто було цікаво звідки взялось три, а не п'ять продажів. Хорошо, а сума 2 тисячі євро, вона...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ДАС 7.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Тобто ми посилаємося на нього. Хорошо. Це буде і перша, і друга пільги, чи це буде просто?...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одна.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ні, там була перша пільга, умовно, ти можеш не відкривати рахунок, друга пільга - це неоподаткований мінімум.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Рахунки... вся система з рахунками залишається. Тобто, якщо ти, наприклад... Тобто до 2 тисяч євро взагалі можеш нічого не робити і нічого не робиш. Якщо після 2 тисяч євро, то ти відкриваєш рахунок і сплачуєш 5 відсотків, якщо після 2 тисяч євро не відкриваєш рахунок – сплачуєш 18 відсотків.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей. Тобто ми оцю пільгу другу з 36 тисяч збільшили на 2 тисячі євро. Правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. По факту вона просто перекрила першу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей. Логічно. Третє питання. Скажіть мені, по українських платформах зрозуміло, як воно буде працювати, точніше, мені здається, погано буде працювати, але це там вже така теоретична дискусія. А як ми умовно, платформи, які не мають... не представлені в Україні, вони не зареєстровані і не планують заходити в Україну, таких, напевно, більшість, – як ми їх взагалі змусимо хоч щось робити по от нашої юрисдикції? І відповідно як люди зможуть оце обмінюватися цими даними?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Ярослав Іванович, дивіться за прикладом податку на Google. Ми робимо таку ж саму систему, як з податку на Google: віддалена реєстрація і віддалена сплата податків, все так само.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Так, а хорошо. Ну, з податком на Google ми ж знаємо, що якраз такі платформи, вони по факту нічого і не зробили, ну, вони не оперують... Ну, як? Ну, вони не платять податок на Google, як... Вони не сильно оперують, мені здається, по своїм послугам, тому воно не сильно і "шумить", але, ну, вони по факту це проігнорували, ну, я не знаю як по-іншому це описати більш детально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, дивіться, по-перше, ну, наскільки мені відомо, більшість з них вже є платниками податку на Google, більшість. Ну, я не знаю, кого ви маєте на увазі, але я...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ні, так, дивіться, вони, ні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... перераховуючи тих, хто став платником податку на Google, тобто вони вже є платниками.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Правильно. І, дивіться, я з вами повністю погоджуся, нагадаю, що я за цей Закон по Google навіть голосував. Але, як ви правильно сказали, ви перераховуєте тих, хто став платником, але відповідно цей перелік, він, ну, далеко не вичерпаний. І достатньо велика кількість платформ, – ще раз, податок на Google там трошки, мені здається, такий собі приклад з точки зору, що там обсяг менше був, – а вони, ну, вони нічого не зробили. І тут буде теж саме, тільки, ну, тут буде історія, що наші громадяни, мені здається, більшість по таких платформах якраз і користуються. Тобто відповідно обміну у нас з українською юрисдикцією не буде, да, ніякої там централізованої? Я не знаю, як воно просто, я переконаний, що ми – не перша країна, яка цю проблему вирішує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Будь ласка, будь ласка, Мінфін відповість. А поки він думає, Ярослав Іванович, ви від когось біжите чи...

_____. Да, я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу собі уявити, чимось іншим займається, в мене колеги просто запитують.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Да. Пане голово, я збираюся зараз паралельно на зустріч, на жаль, у мене 5 година ранку, і тим не менше я підключився до вашого комітету, як і обіцяв, з метою обговорити ініціативи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо дуже. Дякуємо дуже. Ми дуже це цінуємо.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Тому що, якщо колегам комусь більш цікаво, може... мене набрати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Мінфін, питання є до вас. Чи податкова? Хто буде відповідати?

_____. Добрий день! Шановні народні депутати, від Міністерства фінансів України хочемо трішки роз'яснити, як законопроектом врегульовано механізм і звітування іноземними операторами платформ, і для цілей міжнародного обміну, а також механізм, власне, виконання функцій податкового агента. Законопроектом закладено, наскільки це можливо в рамках міжнародного правового поля, рівні умови для як резидентів – операторів платформ, так і нерезидентів. У зв'язку з цим передбачено, що резиденти – оператори платформ будуть виконувати послуги звітування перед Державною податковою службою для цілей міжнародного обміну, а також будуть виконувати функції податкового агента напряму до Державної податкової служби.

Що стосується тих країн, які є сторонами багатосторонньої угоди, до якої також приєднається податкова служба, то Державна податкова служба буде отримувати інформацію від таких країн напряму від податкових органів таких юрисдикцій, але водночас законопроектом передбачено, що оператори таких юрисдикцій будуть також виконувати функції податкових агентів по відношенню до резидентів України.

І так само у нас є ще третя група країн, які не приєдналися до Багатосторонньої угоди про обмін інформацією. Законопроектом також передбачено, що вони зобов'язані виконувати функції звітування. І тут буде механізм такий, що інформація до Державної податкової служби буде надходити напряму від цих операторів платформ. І також передбачено, що вони будуть виконувати функцію податкового агента. І з цією метою у нас також передбачена буде окрема форма звітності саме для нерезидентів. Вони будуть подавати звіт через спеціальне портальне рішення. І цей механізм уже по факту працює, як уже було зазначено.

Щодо того, наскільки можливо впливати на нерезидентів, які знаходяться в інших юрисдикціях. Хочемо зазначити, що Україна є учасницею багатосторонньої Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах. Сторонами цієї конвенції станом на зараз є близько 150 юрисдикцій. Це насправді доволі дієвий юридично-правовий механізм, який дозволяє податковим органам кожної із юрисдикцій, що є стороною цієї Конвенції, звертатися один до одного. І через форму такої адміністративної взаємодії, як вручення документів, інформування резидентів тих країн, що є сторонами цієї конвенції, ми будемо відповідним чином реагувати на факти, якщо будемо бачити, що, наприклад, великі гравці, а насправді давайте будемо відвертими, ми всі розуміємо, хто є найбільш ключовими гравцями на ринку операторів цифрових платформ. Якщо ми будемо бачити, що вони не стають на облік в Державну податкову службу, а це є вимогою відповідно до нашого законопроекту, то в такому випадку Державна податкова служба має механізм звернення до іноземного компетентного органу з проханням вручити відповідні документи про порушення українського законодавства, власне, тим операторам платформ.

А також для контролю і такої, скажемо, мотивації, щоб наші українські резиденти працювали із тими операторами платформ, які виконують всі вимоги як по звітності для цілей міжнародного обміну, так і по сплаті податків, то і передбачено законопроектом такі умови оподаткування сприятливі і доволі вигідні, це 5 відсотків, і взагалі от неоподаткований мінімум.

Тому законопроектом насправді дійсно врегульовані питання щодо механізму і звітування, і справляння податків.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Зрозуміло. Пане голово, останнє запитання, я не буду більше займати ваш час. А скажіть мені, будь ласка, щоб вже повністю включити всю фантазію колег, а правильно я розумію, що у нас в тому числі буде обмін по платформах, які надають оці, давайте назовемо, послуги щодо демонстрації порнографічної продукції? Коротше, що та історія, яка зараз відбувається з моделями OnlyFans, вона відповідно тоді у нас масштабується і наші правоохоронці разом з податковою отримають всі дані по всіх моделях, які є українками, і в тому числі перебувають в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що там, Мінфін, з OnlyFans?

_____. Дивіться, тут потрібно дуже ретельно проводити їхню бізнес-модель, які, власне, надаються можливості на цій платформі з розміщення своїх послуг. Тому що для того, щоб будь-яка платформа визнавалася платформою, необхідно, щоб ця платформа надавала можливість іншим користувачам цієї платформи надавати свої послуги. При цьому платформа має мати достовірні відомості про суму винагороди, яку отримала, власне, в даному випадку модель. Тому, якщо ця бізнес-модель передбачає тільки інформування про можливість отримання послуги без прозорого механізму щодо оплати і вартості таких послуг, то тоді є високий ризик, що ця платформа буде попадати під виключення як платформа, яка надає виключно рекламну діяльність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дивіться, колеги, воно якраз буде підпадати під платформу, знову ж таки на прикладі податкової за 2020-2023 роки вони ж це перевірили. Тобто я ще раз не хочу тут згущати фарби, але цей закон тоді нам треба приймати разом з декриміналізацією 301-ї. Або ми збільшимо кормову базу для наших правоохоронних органів і тоді точно у нас, м'яко говорячи, всі вони повиїжджають з країни, незалежно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович, погоджуюсь, погоджуюсь абсолютно. Давайте з вами це будемо, я реально говорю зараз без шутки, вимагати у пана Мотовиловця Андрія Вікторовича, аби цей закон був разом з декриміналізацією 301-ї. Вже соромно...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Прошу уточнити, що саме ми будемо вимагати у Андрія Мотовиловця, щоб не було іносказання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вимагати, щоб було в порядку денному включено і ми прийняли цей закон разом, бо досить вже жити в цьому лицемірстві, мені здається. А Мінфін, хочу вдогонку попросити, коли будете досліджувати цю платформу, запрошуйте представників комітету, вони також залюбки долучаться до цього процесу. Ніна Петрівна Южаніна, будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Колеги, я не розумію, чому нас так мало було депутатів членів комітету на робочій групі, адже абсолютно очевидно, що цей проект закону викликав величезний суспільний резонанс. Я не знаю, як ви збираєтесь пояснювати людям, тому ми з паном Данилом так розбирали кожний пункт, бо насправді більшої хвили, чим по цьому проекту закону, я не бачила вже дуже тривалий час. Тому хотіла, щоб ми зараз, можливо, ще раз повторили, тому що, спасуючи взагалі цю ідею і виконуючи вимоги щодо автоматичного обміну інформацією в межах вимог і директив Ради ЄС, я розуміла, що нам треба якось витягнути цей проект. І окремо у висновку комітету описано багато чого, але хотіла би на чому акцентувати. Давайте зараз повторимо, розділимо платформи щодо надання послуг і проговоримо, що порядок наступний. Всі платформи є податковими агентами і утримують податок відразу з першої гривні. Це ми усвідомлюємо? І це те, що... і надання транспортних послуг, тобто, я так розумію, що таксі ці всі, які працюють...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо про послуги – да, про послуги – да.

ЮЖАНИНА Н.П. Так, цифрові платформи, плюс Glovo, доставка їжі. Бо це також в суспільстві дуже, дуже широко обговорювалося.

На робочій групі були представники всіх цих платформ. Вони однозначно сказали, що вони підтримують таку систему оподаткування. Єдине, що нам треба буде звернути увагу, як вони мають ідентифікувати цих підзвітних продавців, бо ті, хто надають послуги, вони в законі називаються: підзвітні продавці. Ідентифікувати так, щоби, там написано – належну перевірку, щоби це була чітка ідентифікація, щоби цих даних було достатньо для того, щоби податкова отримувала повну, достатню інформацію для ідентифікації платника податку. Тобто такий оператор є податковим агентом з першої гривні і з доходу, який виплачує таксисту чи по доставці їжі, утримує відразу податок.

І от тут у мене питання, 5 чи 18: 5 і плюс військовий збір, чи 18 плюс військовий збір? Те, що ви сказали і повторило Міністерство фінансів, що якщо відкрита спеціальна карточка, спеціально під цей вид доходу, то буде оподатковуватися ця карточка, тобто як розкриття банківської таємниці, щоб податкова володіла повністю цією інформацією по картці такого ідентифікованого продавця, звітного продавця.

Тут в мене трошки буде питання, пане Данило, тому що я не розумію тоді, якщо він ідентифікований і з нього утримується податок, то навіщо тоді ми знову розрізняємо 5 і 18, якщо була така ідея з самого початку, що це все рівно, що людина, яка підзаробляє як ФОП на єдиному податку, чи щось таке. Тобто до нього ніяк не може 18 відсотків бути застосовано, тільки 5. То у мене питання, навіщо відкривати окрему картку, бо мені здається, ми трошки увлеклись відкриттям окремих карток. Із-за того, що чи ми не можемо адмініструвати, чи ми не можемо витребувати конкретну інформацію, у нас все треба окрема картка і доступ до неї податкової. Це мене от абсолютно не влаштовує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мінфін пояснить, будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Тому тут питання щодо послуг, давайте розберемося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо цього рахунку дійсно ми би хотіли, щоби спростити цей механізм, але ви наполягаєте на ньому. Поясніть чому ви наполягаєте?

ОВЧАРЕНКО В.П. Доброго дня, шановні колеги, якщо дозволите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ОВЧАРЕНКО В.П. Дивіться, ми обов'язково передбачали в законопроекті використання спеціального рахунку. І відповідні зміни також пропонували внести до Закону України "Про банки і банківську діяльність", для того, щоб податкова чітко мала розуміння, яку суму коштів отримає фізична особа, яка виконує певні послуги, реєструючись при цьому на цифровій платформі. І це фактично як альтернатива спрощеній системі оподаткування, яка не передбачає реєстрацію такої фізичної особи фізичною особою – підприємцем.

І до речі, є ще паралельно внесений законопроект до Верховної Ради 14026, яким ми запропонували також визначити, що діяльність фізичної особи, яка здійснюється на цифровій платформі, не визнається підприємницькою. Саме для того, щоб ту діяльність, яку буде фізична особа провадити через цифрову платформу, або продаж товарів, – в даному випадку це те, що Ніна Петрівна говорила про надання послуг, – що така діяльність не буде вважатися підприємницькою. І саме тому, якраз ми і запропонували певні норми в розділі "Податок на доходи фізичних осіб", що саме оподаткування за ставкою податку на доходи фізичних осіб в розмірі 5 відсотків. В порівнянні зі ставкою...

ЮЖАНІНА Н.П. Ви не довели логіку, з першої гривні оподатковує агент, з першої гривні платформа, яка є податковим агентом. Навіщо вам, ви не довіряєте платформі, що вона вам передасть цю інформацію? Ви думаєте, що платформа не передасть інформацію, яку ви можете побачити на тому картковому рахунку? Ну щось... неспівпадіння якість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна, дайте я додам. Дивіться, це ж така сама історія, як з виплатою зарплати. Ви ж не вимагаєте, щоб кожен, скажімо, відкривав окремий рахунок по зарплаті, і там теж податковий агент. Ви прийдете просто потім на підприємство і донарахуєте йому повністю всі ті податки. Поясніть просто, будь ласка.

Я розумію, що ви хочете сказати зараз, ви зараз просто як би вводите ту модель, яку ми з вами обговорювали колись для ФОПів, аби вони не реєструвалися взагалі, аби у нас не було цієї реєстрації ФОПів, і ми там все для них спростили. Але єдине, що ввели, це рахунок з доступом податкової. Да? Це те, що ви хочете тут проекспериментувати, але давайте, може, після війни проекспериментуємо.

ОВЧАРЕНКО В.П. Ні. Чому? Це як, скажімо, альтернатива спрощеній системі оподаткування, яка сьогодні існує і не передбачає доступу взагалі податкових органів до інформації на банківських рахунках таких осіб. В даному... ми хочемо, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я з вами б погодився, Віктор Петрович, якщо б мова йшла у вас дійсно про підприємництво, про ФОПа, який там що хоче те і робить, ніхто його не контролює і, дійсно, вам треба доступ до рахунку. Тут це, тут абсолютно логіка є. А у вас же податковий агент тут є. Так податковий агент – це ж юридична особа, яку ви зараз доженете і таке з нею зробите, що воно мало нікому не покажеться.

ОВЧАРЕНКО В.П. Так, щоб співставна була інформація, ту, яку ми будемо отримувати від цифрових платформ. Але цю інформацію, яка буде проходити, ті кошти, які будуть проходити безпосередньо... (Не чути)

ЮЖАНІНА Н.П. Ні, пане Данило, я над цим думала і просто не можу зрозуміти, що тоді дасть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, Ніна Петрівна, давайте додамо це...

ЮЖАНІНА Н.П. Тепер далі. Все, розібралися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, сформулюйте це.

ЮЖАНІНА Н.П. Тобто, і депутати, і ті, хто нас зараз дивиться в трансляції, зрозуміли, що щодо послуг запитань немає ні у платформ, ні, я так думаю, в ідентифікованих продавців. Тобто це питання не має викликати такий резонанс. Тепер переходимо до продажу товарів на цифрових платформах. Тут ситуацію ми вже по ходу виправили і виправимо її до другого читання. Тобто не буде вживаний товар оподатковуватися з першої гривні, отриманої за продаж такого товару. Ми все зробимо для того, щоб люди не пішли з цих цифрових платформ знову в оголошення на стовпах і на будівлях, а все ж таки використовували цей цивілізований інструмент. І тут дуже важлива співпраця платформ із податковою, щоб точно вся інформація ідентифікована передавалася в податкову. І користується фізична особа п'ятьма платформами, і в кожній там продає десь на 100 євро, десь на 1000 євро. Кожна платформа веде облік цієї пільги, неоподаткованої, до 2000 євро. Але, передаючи інформацію, вся інформація збирається до купи по такій фізичній особі. Тобто важливо, щоб знову не було помилок ніде ні в чому, щоб ми нікому з людей не навішали якихось продажів, які він не здійснював, в чому може бути ризик. І потім один раз з усіх продажів за рік знімається ця пільга в 2000 євро незалежно, від тисячі продажів повзунків, колясок, панчіх і всього іншого, – і решта оподатковується.

І тут знову питання: 5 відсотків чи 18 відсотків? І знову стає питання: якщо відкрита картка, окрема, прозора, то 5 відсотків; якщо не відкрита, то 18. І тут ми знову сперечалися з Мінфіном, тому що, якщо 18, то я наполягаю, тоді врахуйте мої витрати на те, що я продала. Але це, сказали, окреме, дуже складне питання. Можливо, ми повернемося до цього колись, тому що я абсолютно не розумію теж, як може бути так, як би насильно, знятий податок на доходи в тому випадку, якщо у мене збиток. Бо я можу продати за ціну меншу, ніж витратила на придбання цієї речі. І я можу зробити тільки один продаж такий вагомий в році. Тому тут питання, яке, я думаю, що ми ще до другого читання подумаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, питання про ставку, воно дискусійне. Давайте його до другого читання. Дякую.

ЮЖАНІНА Н.П. І цей рахунок знову відкритий/невідкритий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахунок ми запишемо прямо у рішенні комітету, щоб розглянути можливість спростити цю процедуру без застосування рахунку.

ЮЖАНІНА Н.П. І дивіться, отам ще є у нас в проєкті закону вкінці внесення змін до Закону "Про банки і банківську діяльність" про те, що банк надає всю... якщо зроблена операція не через спеціальний рахунок, а через якусь іншу карточку, то банк має на запит контролюючого органу надати всю інформацію по цьому рахунку. Тут теж треба подумати: а до чого вся інформація за весь рік, якщо я провела одну операцію по OLX. Ви ж маєте це підтвердження з цифрової платформи, що я провела одну операцію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, дивіться, вони ж хочуть зі спеціального рахунку, а він на то і спеціальний, щоб цю інформацію...

ОВЧАРЕНКО В.П. Саме так, Ніна Петрівна, дивіться, там же є можливість використання, окрім спеціального рахунку, також поточного рахунку відкритого для власних потреб. Саме тому і вимагається така інформація.

ЮЖАНІНА Н.П. Так. Так ви вимагаєте по поточному рахунку всю інформацію?

_____. Там, де обсяг продажів буде до 2 тисяч євро, то можливо використовувати власний рахунок, без відкриття, спеціального.

ЮЖАНІНА Н.П. Я проти цього. Я використовую власний рахунок, провела одну операцію і у мене по моєму власному рахунку картковому, зарплатному, куди я... єдина картка, яка у мене є, і прийшла мені одна туди сума. І тепер банк має надати по моїй картці всю інформацію на запит податкового органу. Навіщо? Щоби що?

_____. Я перепрошую...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. Дозвольте, будь ласка, прокоментувати це питання. Я хочу чітко наголосити, що доступ до вашого рахунку буде у податкової виключно тоді, якщо ви надасте свою згоду на розкриття інформації і це при відкритті виключно цього спеціального рахунку. Просто зараз для представлення законопроекту ми використовуємо формулювання "спеціальний рахунок". Але по факту тут мається на увазі поточний рахунок підзвітних продавців, це саме той спеціальний рахунок, який відкритий для цілей користування оподаткування за ставкою 5 відсотків по 178 прим. 1. І саме тому у нас насправді виходить інформація дуже чітко обмежена, яку може ДПС отримати. ДПС може отримати інформацію виключно по тому рахунку, який буде відкритий тільки для цілей здійснення звітної діяльності. Якщо ви, наприклад, хочете не користуватися...

ЮЖАНІНА Н.П. Почекайте. Тоді прочитайте це визначення в проєкті закону. Тут треба внести уточнення, і, крім того, ми ще подумаємо, а чи треба вам по спеціальному рахунку мати доступ до цієї... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна, дивіться, ми розуміємо один одного, ми розуміємо проблему. Я думаю, що ми уточнимо, це точно не перше читання, це друге читання, ми уточнимо цю проблему. Дякую.

Андрій Ніколаєнко.

НІКОЛАЄНКО А.І. Доброго дня, колеги. Про українську частину вже все обговорювали. Мені просто цікава позиція ДПС, вона мені дещо виглядає такою оптимістично наївною. Як це оператори в інших країнах з цифрових платформ, які за їхнім місцевим законодавством часто не є податковими агентами, у них взагалі такої функції немає, вдруг виконуючи українське законодавство, мають отримувати податки, якщо вони, в принципі, це не запланували отримувати? Вони не можуть регулюватись українським законодавством, це якась юридична новела.

Зокрема в Сполучених Штатах, якщо ми вже про це, я не знаю, чи вони є підписантами одних з 32 країн, я думаю, навряд чи. Але якщо брати до уваги там певні цифрові платформи, які там працюють, то точно вони не є *(Не чути)* заради тисячі чи навіть десятків тисяч українських громадян, які теж будуть продавати.

Тому я слабо уявляю, як це по ДПС, напише в податкову США про те, що от там у вас є та чи інша платформа, або в Ірландію, наприклад, і скаже: а давайте, хай вони зроблять статус собі податкового агента і серед тих українців, які там щось продають, хай вони... а якщо не будуть – ай-яй-яй, ви їх накажіть. Ми ж маємо розуміти, що іноземні платформи регулюються локальним законодавством саме тих країн, де вони реєструються. І не випадково деякі платформи найбільш у світі популярні, до речі, зокрема і той OnlyFans, про який йшла сьогодні мова, вони обирають ті юрисдикції, де в тому числі податкова не тільки країн-засновників цих платформ не дотягнеться, а тим паче третіх країн, якою є Україна. Тому давайте не будемо самі собі придумувати якихось... Це добре буде регулюватись в Україні, ДПС може закрити OLX або будь-яку іншу українську, Glovo чи щось інше, чи Bolt. А якщо це буде в США, то, м'яко кажучи, дуже сумніваюсь. Може ДПС прокоментувати цей підхід?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Я не знаю, там же ж не треба виключати також здібності наших правоохоронців. Порушують кримінальну справу, беруть в Печерському суді санкцію, відрядження... *(Не чути)* ідуть.

НІКОЛАЄНКО А.І. А, ні, ну так може бути, так може, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І кладуть всіх на пол.

НІКОЛАЄНКО А.І. І ідуть, да. OnlyFans моделей ловити... *(Не чути)* це я розумію. Да, так може бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони талановиті. Будь ласка, Мінфін. Ви ідеологи цього, про міжнародні платформи розкажіть, будь ласка. Ви сподіваєтеся на просто їх високий рівень комплаєнс?

_____. Вірно підмітили. Дійсно, на жаль, інших механізмів впливу на іноземних операторів платформ, як окрім того, що я описала раніше, немає. Ми хочемо створити умови, які будуть рівними як і для тих операторів, які працюють в Україні, так і для тих, які працюють за кордоном. Якщо ми виключимо зі сфери регулювання взагалі нерезидентів операторів платформ, тоді не дотримається принцип рівності усіх перед законодавством і буде певною мірою дискримінація одних перед іншими.

Саме тому ми передбачили цей механізм, ми його доволі детально виписали, уже в цій поточній версії законопроекту у нас прописана форма, умови і надсилання повідомлення рішення Державної податкової служби до оператора-нерезидента. І насправді я вам хочу сказати, що на практиці цей механізм вручення документів, він працює і до нашої Державної податкової служби звертаються, і так само наша Державна податкова служба звертається за необхідності до податкових органів інших країн. Це не можемо сказати, що на практиці він буде дієвим в усіх ста випадках зі ста, але разом з тим закладені основи, які дозволять Державній податковій службі впливати на операторів-нерезидентів. Метою поширити на нерезидентів було дотримання принципу рівності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дивіться, да, я розумію це. Але ще в додавання, ми все ж таки маємо з вами приклад податку на Google, коли теж саме казали, Андрій Іванович, якщо ви пам'ятаєте, що не будуть реєструватися і всі інше. Але ми маємо от по половині цього року, якщо я не помилюся, 10 мільярдів уже від цього податку, до кінця року будемо десь 20 мати.

І зареєстровані у нас там більше сотні різноманітних компаній, які і невеликі насправді. До речі, включаючи OnlyFans, і навіть Pornhub, які насправді і не в повній мірі відповідають законодавству, загальному законодавству. Але як податковій, компанії, що сплачують податки, резиденти, хотів сказати, не пригадав слово, але як платники податку цього вони реєструються віддалено. Бо насправді ці компанії, вони великі, вони залучають великі інвестиції, вони, як правило, котуються на біржах і для них будь-який скандал з їх невідповідністю податковому законодавству тієї чи іншої країни буде мати набагато більш серйозні в грошах наслідки, ніж сума того податку, який вони мають сплатити у нас.

Тому ми спілкуємося з усіма без виключення великими платформами електронними, ми з ними зустрічаємося, у них є повне розуміння цього, що треба робити і механізми цього. У нас, до речі, воно прийшло не одразу, але дякую їм за підтримку за це, за те, що вони підняли це все, вірніше, прийняли всі ці правила. І тому на сьогодні ми розуміємо, що все ж таки вони будуть сплачувати цей податок.

Бо насправді, давайте ж, от, до речі, Ніна Петрівна, ви почали говорити, що ми там вдосконалили і зробили в цій системі і, власне, що відбулося нового. Але найголовніше, з чого треба було почати, якщо вже презентувати цю ініціативу, це з того, що сьогодні кожна людина, яка отримує дохід від цифрової платформи, кожна людина, яка продає товар через цифрову платформу, має сплатити 18+5 відсотків податку. А цифрова платформа має утримати як податковий агент, цей податок. І вони зараз ну, знаєте, такий прикордонний стан у них: тобто вони начебто і білі компанії, і начебто які сплачують податки і навіть зареєструвалися платниками податків на Google; а з іншого боку до них кожного дня можуть прийти і пред'явити претензію за ухилення від оподаткування в особливо великих розмірах. Власне, це розуміють всі абсолютно. Тому найкраще в цій ініціативі є те, що, по-перше, знижується ставка істотно, по-друге, ми вводимо це все в білу прозору площину. Тому, власне, такі справи. Що Асоціація українських банків хоче?

_____. Дякую, Даниле Олександровичу, за розгляд цього законопроекту. Наш комітет профільний розглядав і дуже детально давав свої пропозиції. І я прошу голову комітету Юлію Федосюк звернути увагу на кілька моментів.

ФЕДОСЮК Ю.О. Добрий день, колеги!

В першу чергу асоціація підтримує прийняття вказаного законопроекту. Ми опрацювали детально всі положення, проте хотіли б звернути увагу шановних депутатів на декілька моментів, які стосуються продажу товарів. Якщо ми говоримо про послуги, то дійсно на сьогодні ставка податку є 18 відсотків. Якщо ми говоримо про рухоме майно, яким є товари, то в нас сьогодні ставка податку 5 відсотків. Тому у випадку, коли буде прийнята норма про те, що ставка податку буде залежати від відкриття чи не відкриття рахунку, то, по суті, ми встановлюємо для платформ інші умови, ніж у нас загальна норма щодо оподаткування продажу, обміну рухомого майна. Наскільки я пам'ятаю, стаття 173 і ставка 167.2.

Тому прохання звернути увагу на цей момент, і саме по товарах відповідно закон не знижує ставку, а якщо не відкритий рахунок, то підвищує ставку. Тому просили врахувати цей момент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це автотранспорту стосується.

ФЕДОСЮК Ю.О. Ні. Автотранспорту перший продаж – нуль, а наступні – 5 і 18. А загальний продаж рухомого майна не автотранспорту у нас 5 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Хорошо. Дякую дуже за вашу...

ЮЖАНІНА Н.П. Пане Данило, ви дуже слушне зауваження. Хай Мінфін почує тепер про це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мінфін, почуйте слушне зауваження.

ОВЧАРЕНКО В.П. І ми хочемо подякувати за те, що відійшли від оцих норм з три продажі і навіть там іншої цифри. Дякуємо, що дослухалися. Тому 2 тисячі євро – загальна як сума, ми за це клопотали. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Добре. Всі всіх почули. Давайте переходити до прийняття рішення. Отже, ставлю на голосування. Я зараз просто додам те, що немає у висновку, додам з голосу, щоб воно також прозвучало. Ставлю на голосування висновок Комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики до проекту

Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України "Про банки і банківську діяльність" щодо впровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи (реєстраційний номер 14025).

Додати на п'ятій сторінці висновку підпункт 3: передбачити особливості оподаткування іноземних цифрових платформ. Підпункт 4: визначити щодо спрощення процедури роботи підзвітних продавців через платформи з використанням поточних рахунків.

З урахуванням зазначених прочитаних мною змін, рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України "Про банки і банківську діяльність" щодо впровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи (реєстраційний номер 14025), внесений Кабінетом Міністрів України, включити до порядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради дев'ятого скликання.

За результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України "Про банки і банківську діяльність" щодо впровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи (реєстраційний номер 14025) з дорученням комітету підготувати його до другого читання з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи, скоротивши строк подання таких поправок і пропозицій наполовину, з необхідними техніко-юридичним доопрацюванням, а також доопрацюванням та усуненням суперечностей відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Доповідачем призначити Гетманцева.

ЮЖАНІНА Н.П. Пане Данило, без скорочення строків, будь ласка, подання, без скорочення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що, тут є скорочення? Да, скорочення?

ЮЖАНІНА Н.П. Да, будь ласочка, без скорочення, ми не встигнемо вообщє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, хорошо. Мене комітет просив просто скорочення строків, бо вони не встигнуть.

Нам же, дивіться, треба проголосувати у другому читанні разом з другим читанням бюджету. Ніна Петрівна, ну давайте напружимося, у нас же є ще цей тиждень, наступний тиждень. Комітет просив мене дуже, секретаріат.

ЮЖАНІНА Н.П. Тут ми ми-то з вами – таке, а як переконати Мінфін те, що... з чим будемо працювати, от?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, дивіться, не переконаємо, приймемо, як самі бачимо. Прошу голосувати.

Гетманцев – за. Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дубінський. Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК О.В. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Палиця. Василевська-Смаглюк.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Васильченко. Воронько.

ВОРОНЬКО О.Є. Воронько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Володіна. Володіна. Герєга. Герєга. Горват.

ГОРВАТ Р.І. Горват – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Діденко. Діденко. Заблоцький. Кінзбурська.

КІНЗБУРСЬКА В.О. Кінзбурська – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колісник. Кулініч. Леонов. ЛЕОНОВ О.О.

Леонов – за. Леонов – за. ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ляшенко.

ЛЯШЕНКО А.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Марусяк.

МАРУСЯК О.Р. Марусяк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Мотовиловець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ніколаєнко.

НІКОЛАЄНКО А.І. А я – утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Петруняк. Петруняк. Приходько. Приходько. Рєпіна.

РЄПІНА Е.А. Рєпіна – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Скорик.

СКОРИК М.Л. Скорик – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька.

СЛАВИЦЬКА А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сова.

СОВА О.Г. Сова – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Устенко. Устенко. Южаніна.

ГЕРЕГА О.В. Перепрошую. Герєга – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дякую. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Южаніна – утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято. 15 – за, 4 – утримались. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного – це законопроект про прибуток банків. Так, так, проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків податком на прибуток підприємств у 2026 році.

Дивіться, насправді законодавча ініціатива достатньо проста. В той час, коли ми з вами і Міністерство фінансів шукає гроші для наповнення державного бюджету, власне, важливим є акумулювати всі ресурси, які наявні в державі, і для акумулювання яких є відповідні підстави.

Якщо говорити про банківський сектор, то ми вочевидь бачимо, що на сьогоднішній день він по результатах 8 місяців 25-го року є найприбутковішим за всю свою історію. І дуже радіємо за банківський сектор, тим більше, що в 25-му році не оподатковували його додатково. Але разом з тим розуміємо структуру цих платежів, структуру цього прибутку і з врахуванням цього бачимо, що основне джерело цього прибутку є прибуток від, власне, цінних паперів.

Це депозитні сертифікати з одного боку, з іншого боку це державні цінні папери. Власне, структура цього прибутку і, на жаль, менший, набагато менший обсяг кредитування, ніж було до війни, і дуже повільне відновлення цього кредитування свідчать про те, що банки сконцентрувалися у своїй діяльності на безризикових операціях, достатньо високодохідних, але безризикових, з державними цінними паперами і депозитними сертифікатами. Це є аномалія, яка викликана війною, адже інструмент депозитних сертифікатів Національний банк України використовує саме у зв'язку з необхідністю абсорбції додаткової гривневої маси в період, коли ми маємо певні викривлення на грошовому ринку у зв'язку із залученням коштів, по-перше, з проблемами з платіжним балансом і з тим, що, власне, дефіцит операцій поточного рахунку компенсується за рахунок міжнародної допомоги. А дефіцит є дуже великий, дуже великий дефіцит, я не хочу називати навіть ці цифри, але це десятки мільярдів. Тому, власне, ми розуміємо, що Нацбанк не може не застосовувати цей інструмент. І ми розуміємо з іншого боку, що банки зацікавлені в тому, аби отримувати дохід безризиково. І це природно абсолютно, це ж бізнес, ми не маємо вимагати від них нічого зайвого. Але разом з тим держава точно має можливість, має можливість і право частину цих коштів забрати на фінансування армії. Саме тому ми з колегами і запропонували прийняти зазначений законопроект і просимо комітет його підтримати. Знаю позицію Національного банку, і хочу тому дати йому слово.

НИКОЛАЙЧУК С.А. Добрий день, колеги. Дякую за можливість донести позицію Національного банку, яка полягає в тому, що ми категорично проти вводити третій раз цей податок в InfoTAX для банківської системи. Якщо у 23-му році ми підтримували цю ініціативу, в 24-му році звертали увагу на ризики, то наразі вважаємо, що вона принесе набагато більше шкоди для нашої банківської системи, для економіки, для держави, ніж принесе вигод.

Щодо вигод, ми вчора обговорювали, наша оцінка, що ефект від цього заходу буде 20 мільярдів, близько 20 мільярдів гривень, причому він буде розпорошений на два роки: на 26-й рік і на 27-й рік. Водночас введення цього надзвичайного податку в третій раз порушує правила, принципи справедливості, рівності усіх платників податків, порушує ті зобов'язання, які українська влада брала на себе, стверджуючи, що це винятковий захід і після другого разу він повторюватися не буде, крім того, ці запевнення були зафіксовані і в меморандумі з Міжнародним валютним фондом.

Крім того, я хотів би звернути увагу, що насправді структура, природа прибутків банківської системи суттєво змінилася за останні два роки. У нас досить високими темпами насправді наразі розширюється, з першої половини 23-го року суттєвими темпами розширюється кредитування. Наприклад, в цьому році чисті кредити бізнесу у гривні зростають темпами майже кожного місяця в річному вимірі понад 30 відсотків, темпи зростання чистого кредитного портфеля населенню у гривні зростає темпами 35-40 відсотків протягом цього року. І відповідно ті прибутки, які отримує банківська система в цьому році, вони все більшою мірою пов'язані саме з цим розширенням кредитування. Тоді як, наприклад, частка депозитних сертифікатів в структурі активів банків з 23-го року знизилася з 22 до 15 відсотків.

Також хотів би сказати, що, на нашу думку, таке введення цього податку в третій раз зумовить негативні ефекти для приватизації державних банків. За нашими оцінками, вартість всіх державних банків через зниження їхньої інвестиційної привабливості інвесторам знизиться на 25, 35 відсотків. І це в гривневому еквіваленті становить на сьогоднішній день близько 70 мільярдів гривень. Сума, яка набагато більша, ніж та, яку ми розраховуємо отримувати протягом 2026-2027 років за рахунок напруження цього податку.

Крім того, на нашу думку, справді запас капіталу в банківській системі на сьогоднішній вже є не таким значним, як в попередні роки, відповідно до нашої оцінки стійкості банківської системи. Дев'ять банків потребують виконання програм докапіталізації і реструктуризації. І ми, власне, розраховували, що значною частиною ці програми будуть... їхнє виконання буде забезпечено за рахунок майбутніх прибутків банків. Водночас наразі, з урахуванням цієї норми, вісім з дев'яти цих банків матимуть проблеми з виконанням цих програм, в тому числі і два державних банки, що відповідно потребуватиме від держави докапіталізації цих банків "живими грошима", що відповідно ще більш зменшуватиме чистий ефект від застосування цього податку для всієї банківської системи.

Крім того, якщо ми говоримо про середньострокову перспективу, то перед банками стоїть завдання формування буферів капіталу відповідно до європейських стандартів. Перед банками ми ставимо задачі: нарощувати кредитування, збільшувати портфель ОВДП для підтримки держави у воєнний час. Є відповідно

можливості банків робити це. Суттєво знизиться у випадку застосування цієї підвищеної норми оподаткування прибутків банків.

І останнє, на чому я хотів би наголосити, це те, що оподаткування, прибуткове оподаткування найбільш прозорого сектору економіки на сьогоднішній день суттєво підважує наміри української влади по детінізації української економіки. На нашу думку, такий крок явно знизить стимули переходити з "сірого" до "білого" сегменту для інших сфер економіки. Дякую. У мене все на цьому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дивіться, пане Сергію, я вам можу багато що пробачити особисто, крім скарг на МВФ на мене. Але, дивіться, коли ви натягаєте сову на глобус, розповідаючи про те, що податок на банки шкодить детінізації, то я вимушений просто вам і вашому керівнику особисто публічно відповідати. Розповісти про те, яким чином ви ведете протидію діяльності дроперів, чи не ведете її. Як ви заанастили фінансовий моніторинг щодо банків ваших, яким чином вони не виконують ваш лист щодо подібнення ФОПів? І одні банки протидіють цьому, а інші банки сприяють цьому, а ви цього на бачите з широко закритими очима.

І якщо ви хочете перейти в цю площину і таким чином вести розмову, то я до неї готовий. Я думаю, що ви неготові до неї. Бо насправді розповідати про те, що податок на банки шкодить детінізації, це може тільки людина, яка абсолютно не розуміє, що жодного зв'язку між детінізацією і прозорістю банківської системи і цим податком не існує як такого. Тому не переходьте, будь ласка, червону лінію, бо це може бути для вас фатальним. Я хочу наголосити у відповідь на всі ці цифри, про які ви говорили, ну, не цифри, а, скажімо так, побоювання, і підкресливши, що розумію прекрасно, що ви як регулятор захищаєте свою дитину, банківський ринок, і ваш КРІ роботи також залежить від прибутковості банківського сектору. Але на це я хочу вам зауважити цифрами, які публікуються у вас як у регулятора, відкрито. Хочу зазначити, що за 8 місяців цього року банки заробили рекордні за всю історію незалежності нашої держави, 106,4 мільярда гривень за 8 місяців цього року, рекордні за всю історію нашої держави. Ніколи вони такого прибутку не робили.

Це ж аномалія, коли у всіх прибутки падають, коли підприємства банкрутують, коли прифронтові громади не можуть покрити свої видатки, бо у них бізнесу більше не лишається, а банки отримують найбільший прибуток за всю свою історію. Це ж аномалія, коли рентабельність банківського капіталу є найвищою в усій Європі і становить 39,6 відсотка, 40 відсотків рентабельність банківського капіталу. А знаєте, скільки в Європі середня? Десять приблизно 20 відсотків, це класна рентабельність вважається, до 20 відсотків. У нас – 40. При пенсії в 2 300 у нас 40 відсотків, просто я, це тут теж дещо маніпулюю, погоджуюсь, тобто незрівнянні категорії. Але я порівнюю просто дуже яскравим прикладом рівень соціального забезпечення, який забезпечується податками, з рівнем прибутковості однієї з галузей економіки.

А хочу зазначити вам, що навіть у нас до війни, тобто це не українська аномалія, це воєнна аномалія, бо до війни банківський сектор мав рентабельність 23,8 відсотка, в 2020 році. Банки є адекватно капіталізованими. У нас в цьому році не визнано жодного банку неспроможним. Минулого року тільки один невеликий банк. Безперечно, це і завдяки Національному банку, який є потужним регулятором, в якому є, я вважаю, не хочу ображати Мінфін, там теж сильна команда фінансова, але я вважаю, що в Національному банку найсильніша команда в нашому всьому фінансовому блоці. І дійсно вони працюють на виконання своїх функцій і на задоволення свого вузькокорпоративного інтересу.

Але ви не можете, права не маєте у війну жити у вакуумі, жити у вакуумі ви не можете, бо ваша банківська система нікому не потрібна буде, якщо тут будуть російські війська. І ви будете писати прекрасною англійською вашою мемуари де там під Краковом, розумієте, про те, як ви класно відстоювали інтереси банківської системи на засіданні фінансового комітету. Розумієте? Тому, мені здається, що дещо ваші виступи, вони пояснюються з одного боку вашою посадою, але з іншого боку не мають також переходити ті межі, які є, ну, скажімо, пристойними.

Також наголошу, що це рішення нами запропоноване не тільки у зв'язку з тим станом, який є на сьогодні банківської системи, я тільки що про нього сказав, – а й у зв'язку з двома прикладами застосування цього рішення в 2023 і 2024 роках. Ми дуже задоволені тими грошима, які отримав бюджет в 2024 році – це 53,2 мільярда гривень, 53,2 мільярда гривень, і вважаємо, що це прекрасний показник, який... Да, зрозуміло, що його треба зменшувати на зменшені дивіденди державних банків без маніпуляцій, але точно це не 20 мільярдів, про які ви говорите зараз. Але тим не менш навіть 20 мільярдів, навіть 20 мільярдів для країни у війні – це величезні на сьогодні гроші. Добре, тоді переходимо до обговорення. Будь ласка, Ярослав Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, щоб ви не сварилися, скажу сьогодні МВФ, що, як завжди, ідея Офісу Президента, у них все одно репутація на рівні плінтуса, а на вас не будемо наговорювати. Дивіться, не коментую історію з податком. Справді, третій раз його вводили, не бачу сенсу тут робити копію.

У мене достатньо практичне питання. Пункт номер 1. А скільки грошей ви розраховуєте з цього зібрати додатково? Я оцінку Нацбанку почув, 20 мільярдів. Я так розумію, вона з авторами ініціативи розрізняється в цифрах, чи ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я тільки що навів 53,2 мільярда в 24-му році. Ми розраховуємо на таку саму суму з... на таку саму суму розраховуємо. Національний банк навів нам 20 мільярдів. Ми вважаємо, що десять зустрінемо посередині. Але практика відповідно покаже, факт, він завжди більше ніж прогноз.

Хочу зауважити, що закон складається з двох частин, друга частина вона, власне, і говорить не тільки про збільшення ставки, а й про обмеження використання збитків минулих періодів. Тому там подвійний ефект буде, і, власне, це буде більше ніж те, що вони рахують.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей. Тобто від 20 до 50 мільярдів, правильно я почув?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Добре. Тоді в мене...

_____. Я перепрошую, Ярослав, давайте я тут уточню, просто це трошечки різні цифри. 20 мільярдів – це чистий податок уже за вирахуванням того ефекту від державних банків, від перерахування їхніх дивідендів. Наскільки я розумію, 50 плюс мільярдів, цей ефект включає і додатковий податок на державні банки. Ми його включали в своїй оцінці.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей. Чесно говорячи, по факту це одне й те ж саме, просто яким методом ви заберете їх. Окей, добре. Тоді у мене, я навіть не знаю, пропозиція до авторів ініціативи. Я так розумію, пане голову, це ви.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дивіться, важко сперечатися, гроші на армію, все таке. Але, пробачте, але це ж не так. Тобто я відкриваю ініціативи, які були в цьому році, – напевно, спостерігали, да, що війна була і скоріш за все і буде, на жаль, ще певний час так точно, – відкриваю бюджет, а там, пробачте, не тільки на армію. Сорі, я не готовий третій раз голосувати Закон про банки навіть при всіх цих аргументах, коли ми закладаємо 4 мільярди на стратегічні комунікації. Мені хтось може з комітету розповісти, а що таке стратегічні комунікації у нас на 4 мільярди під час війни?

_____. Я можу розповісти.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Або кешбек, або якась робоча група на мільярд. Тобто, дивіться, у мене прохання, я точно це не буду зараз займатися політиканством і відверто говорити, що це, напевно, треба залучити тут бюджетний комітет. Якщо ви пропишете, що на армію оці гроші, окей. Я не хочу просто, щоб воно фінансувало, пробачте, абсолютний ідіотизм або популізм, які я спостерігаю цей рік. Ну, наприклад, 18 мільярдів на роздачу "тисяча Зеленського". Сорі, оце без мене. Ходіть там по міжнародникам, як обіцяли, а не з державного бюджету або Фонду соціального страхування, як це було зроблено.

Тому ще раз, я зараз не буду вам довго читати лекцію, там "за" чи "проти". Мені здається, що третій раз, коли ми проходимо цю дискусію, це абсолютно буде витрачання вашого і мого часу. Але, колеги, якщо ви хочете залучити мене, ну, мені треба, для переконання в тому числі і своїх колег по фракції якась гарантія, що оці гроші підуть не на популізм. Інакше, чесно говорячи, сорі, але оцю нестримну роздачу грошей, яку уряд проводить кожен тиждень, яку в тому числі, якщо ми вже заговорили про МВФ, МВФ піднімає це питання. Мені здається, воно трохи нас всіх ставить в незручне становище. Ви тут податки піднімаєте, щоб фінансувати армію, добре чи погано, але це правда. А у нас в той самий момент, уряд займається, пробачте, фінансування чекапів після 40 років, що буде коштувати 10 мільярдів. При всій повазі, це справді головна стаття видатків?

Ще раз розумію, що дискусія ця має відбуватися більше, напевно, в бюджетному комітеті ніж в нашому, але враховуючи, що, напевно, це перше наше голосування за останній час за підняття податків, незалежно від того, хто буде "за", чи "проти". Мені здається, що воно має бути якимось в паралелі, пане голову. Інакше ми голосуємо...

_____. Ярик, це тому, що тобі до 40 ще, тому ти так, а так після 40, коли буде... *(Не чути)*

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Що-що?

ЮЖАНІНА Н.П. Ярослав, я вас трошки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте так, давайте по черзі. Все, дякую дуже, Ярославе.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане голову, я закінчив, я думаю, що да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дякую. Ніна Петрівна, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Я хотіла якраз на початку комітету звернутись до вас, пане Данило, я вчора цілий день провела на бюджетному комітеті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, ви підтримували мої правки, мені розповідали, дуже дякую...

ЮЖАНІНА Н.П. Пробувала захистити вашу правку також, що ми з вами трошки розбираємося в податках, вміємо трошки рахувати, на що мені сказали, пішли ви погуляти, і не тільки я, а ви теж. Тому це насправді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хоч разом?

ЮЖАНІНА Н.П. Разом. Дуже непросте питання. І якщо ми не проведемо таку спільну зустріч, після якої повага з'явиться до членів податкового комітету у членів бюджетного комітету, мені здається у нас має бути ультиматум не приймати жоден проект Закону про підвищення податків до тих пір, поки вони не почують нас. Тому що, коли вчора, зараз там Ковальчук сидить, залишився в бюджетному комітеті, бачу, і вчора він намагався довго продемонструвати, наскільки багато він докладає зусиль для того, щоб збирати мільярди гривень, а 40 чи 60 мільйонів не виділили на те, щоби доробити програму в певній інституції. Це нонсенс, правда. Ладно там мене не почули, але не почули і представника "слуг народу", це такого не може бути точно.

І тоді, коли ми зараз говоримо про ще на один рік підвищену ставку податку для банків, то, звісно, тут багато питань, бо вчора те, що я там наслухалася, то взагалі не витримує ніякої критики, я не буду повторювати. Але я вас прошу провести таку зустріч, щоб нами не хетували, коли ми подаємо поправки, розуміючи суть справи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЮЖАНІНА Н.П. Я хотіла запитати: а що по 25-му року? У нас ставка 25 залишається, вона не буде підніматися в листопаді, в грудні, щоб добрати податки за результатами 25-го року, на початку 26-го? Перше питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Я вам відповім на це питання. Ми не маємо такої можливості, бо у нас є рішення Конституційного Суду, з яким я, до речі, дуже погоджуюся, про заборону ретроактивних норм податкового права.

ЮЖАНІНА Н.П. Добре. Добре, це почула. І ще одне питання. Я прочитала, що Кабмін буквально на днях прийняв рішення про розширення програми "Доступні кредити 5-7-9" на поширення їх на території активних бойових дій, де функціонують державні електронні інформаційні ресурси, і по прифронтових територіях теж по кредитуванню. Це було найстрашніше питання протягом всіх цих років війни, що, наприклад, місто Харків і підприємці звідти зверталися, взагалі не мали можливості взяти кредити по програмі "5-7-9", незважаючи на те, що вони там продовжують працювати і забезпечувати і продуктами харчування, і таке інше.

Чи може банк, Національний банк прокоментувати, чи ви дотичні до того прийняття рішення уряду? Чи ви дали розпорядженням банкам, чи знята ця заборона, чи працює ця норма в кінці кінців?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна, я вам відповім, Національний банк там ніякої заборони не робив. Дивіться, дуже все просто, у них ніякої заборони немає, програма "5-7-9", вона працює по всій країні. Але у нас станом на літо з 80 з чимось тисяч кредитів, які укладені в рамках цієї програми, тільки п'ять – це прифронтові регіони, всі прифронтові, не тільки Харків, абсолютно всі прифронтові регіони. Тобто вона не працює для прифронтових регіонів взагалі, а не працює вона тому, що там застава неадекватна, неліквідна застава. Банки не беруть цю заставу, а людям, які там працюють, запропонувати банкам більше немає чого. І, власне, тому у нас виходить така... Вони і відсотки ці готові платити, які по "5-7-9", їм не треба пільгові відсотки і не треба поширювати на прифронтові, тобто воно і так поширено. Проблема в тому, що банки комерційні не дають ці кредити, тому що ці кредити, вони ризикові, бо вони це приміщення, яке вони беруть в Харкові, вони його нікому не продадуть потім, хоча до війни воно коштувало... *(Не чути)*

_____. Пане Данило, не тільки в цьому проблема, що не продадуть, є ще і мораторії: якщо пошкоджується майно, фактично позичальник має право вимагати заморозки кредиту або прощення його. Тому апіорі не може бути кредитування в таких умовах нормального.

ЮЖАНІНА Н.П. Почекайте, пане Данило, тоді я повертаюся до ваших слів, які ви щойно говорили. Банківська система для того, щоби виконати всі критерії і вимоги, які вони висувають, тобто позбавила можливості, ну, тобто теоретично хотіли би, але практично не фінансують прифронтові території. Ви кажете: нема заборони. Є, 80 кілометрів від зони бойових дій, куди попадає місто Харків, ця заборона є прямо виписана. І тому не кредитують у місті Харкові зовсім жоден бізнес, жоден. У кого є майно, можливо, чи нема майна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Національний банк, що це за заборона на 80 кілометрів?

ЮЖАНІНА Н.П. Як це вирішити питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Національний банк, яка ця заборона?

_____. В наших регуляціях жодних заборон на кредитування прифронтових територій немає. І насправді ми дотичні були до тих напрацювань уряду, які останнім часом розроблялися і основна проблематика там полягала у наданні відповідних гарантій з боку уряду.

Зараз як би вносяться відповідні зміни і це може стати таким поштовхом до кредитування в прифронтових регіонах. Але точно це не питання регуляції Національного банку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ніна Петрівна, нема, ну дивіться, вони політично собі підписали би вирок, ніяк не може бути заборона 80 кілометрів. Так, давайте далі. Отже, отже, Бужанський, будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, почну з детінізації. Ви вибачте мене, але аргументи щодо того, що податок на банки заважає детінізації, він з'являється тоді, коли інших аргументів вже не існує.

Ми декілька років поспіль чули, що банки будуть вбиті, якщо ми запровадимо цей податок. І нічого не сталося, а навпаки, як казав голова комітету, на щастя, демонструють дуже велике зростання. Ми чули, що МВФ буде категорично проти, – слова жодного МВФ не сказав про це, не заперечував. Тобто нічого жахливого не відбулось. Ми всі розуміємо, що це вимушений крок, що йде війна і надприбутки – це перше, що ми спрямовуємо на підтримку армії.

Тому я не погоджуюся з тим, що ми не мали вводити ретроспективний податок на 2025 рік, я розумію, конституційне право це добре, нічим годувати бійців, але на 2026, тут взагалі не може бути дискусій. Більше того, мені здавалося, ми б і 75 відсотків могли б додати. Добре, кажуть, що 50 – це така рівновага. Тут нема що обговорювати.

Більше того, я вчора був присутній на робочій групі і казав, що банки, на жаль, не виконують свою основну функцію – не кредитують бізнес, і банкіри запевнили, що ні, ще й як кредитують. Ну то й добре, якщо навіть з таким податком вони кредитують, все добре. Чим скоріше закінчиться війна, тим скоріше ми всі повернемося до звичайного порядку життя і будемо згадувати про це як були втрати, війна.

Але знову таки, повертаючись вчора до вчорашньої дискусії, там лунали заяви про стрес-тести банків. Стрес-тест зараз відчуває Дніпропетровська область, Донецька область, Запорізька область, Сумська область, Харківська область, Херсонська область, от там стрес-тест. І якщо ми програємо війну, банків не буде українських тут.

Тепер я хотів би прокоментувати слова колеги Железняка стосовно витрат в бюджеті, я з ним повністю погоджуюсь. Виключно є одне зауваження: 4 мільярди – це на створення україномовного контенту, то стратегічна комунікація – це як назва. Інші витрати, кешбек, "зимова тисяча". Я все це розумію і також мені не

подобається, коли ми збираємо гроші, а Кабмін їх роздає на бозна-що. Але це не привід задля того, щоб ми сказали: не діставайся ж ти нікому. І якщо Кабмін якось не так їх витрачає, то ми не збирали ці гроші за Збройні Сили. Всі гроші з податків та зборів йдуть на Збройні Сили. То інші гроші, то інша розмова, то інша справа, яка має вирішуватися в бюджетному комітеті, а тут фінансовий.

Я прошу всіх і кожного підтримати цей законопроект. Ми також хотіли б всі сподобатися банкам і банкірам, мати з ними добрі стосунки, допомагати їм всім, чим можна і, я сподіваюся, ще буде така можливість. Але в даному випадку ми маємо ввести цей податок, зібрати гроші, спрямувати його безпосередньо на Збройні Сили України. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Андрій.

_____. Данило Олександрович, я в плані репліки, такого жарту. Вже Ніна Петрівна це питання підняла, ви вже навіть відповіли. Але, оскільки нашому парламенту вже не раз доводилося вносити певні неконституційні речі, може, і за 2025-й таки оподаткуємо, реально, рекордні, бо у 2026-му точно оптимізують і буде менше, ніж ми очікуємо. А враховуючи ту дірку, яку ви не хочете називати, яку нам треба закривати в цьому році, до кінця року, дуже знадобиться. Може, Конституційний Суд перегляне своє рішення? 45 підписів зберемо на таке подання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може бути. Добре. Дякую. Железняк, будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. В порядку репліки Максиму Бужанському. Ні, Максим, ви оплатили кешбек і "тисячу Зеленського", залишки Фонду соціального страхування. Це наші були гроші, які можна було відправити на армію. І цей популізм на 23 мільярди чи на вибори, чи просто на ідіотизм, – він би міг спокійно йти на гроші армії, і ніякі міжнародники ніколи це не фінансували. Це претензії не до тебе, це скоріше там у нас були деякі урядовці, які чомусь думали, що вони можуть нас за ідіотів тримати. Але правда трошки вона цинічніше вийшла. У мене питання по роках. Ще раз, як воно тоді буде працювати? Банки у 2026 році будуть платити прибуток за весь 2025 рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Тобто ви по-іншому, просто 2025-й залишається, як є, а 2026-й, вони в 2027-му, ну, відповідно по кварталах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, не так, не так. Вони поквартально будуть платити за 2026 рік, поквартально за 2026 рік. І тому Нацбанк правильно говорить, що четвертий квартал вони заплатять аж в 2027-му. Тобто вони... *(Не чути)*

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Останній квартал. Да, все, я ж чому і спитав. Окей, тобто оцей, 2025-й, який, за твердженням голови найкращого комітету в світі, вважається надрекордним, вони йдуть по ставці 25, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. В 2025-му йдуть 25, да.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Да. А в 2026-му кожен квартал, окрім четвертого, платять в 2026-му, четвертий квартал платять в 2027-му. І ці три квартали відповідно ви оцінюєте в яку суму?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я оцінюю в суму... Ну, дивіться, в пояснювальній записці в мене 30 мільярдів стоїть, по 2024 році – 52,3, а Нацбанк – 20. Ну, десь на 30-и зйдемося.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Добре, колеги, це ви врахували, що три квартали, а не чотири, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це цілий рік.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей, Добре, так у мене питання, я просто, чесно, не знаю, чи рівними там частинами йдуть квартали. Мені здається, останній квартал зазвичай найбільше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, вони однаково, однаково.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей. Ну, тобто одну четверту ми відбираємо, відповідно від 15-и до... скільки там? До 23 мільярдів. Добре. Сорі, я повернусь до свого питання. А от ми... голосуємо цей податок, збільшуємо видатки на армію, а зараз, справді, триває робоча група. Це окрема проблема, я підтверджую. Дякую Ніні Петрівні, вона одна із небагатьох, хто змогла прийти на цю робочу групу, у мене там помічники були. Всі правки логічні, нормальні. Наприклад, збільшення зарплат митникам, яке ми проголосували; або хоч якась фінансування історії по БЕБ, або навіть якісь логічні скорочення там відхиляються. Тож у мене питання: оці 15-23 мільярди, ми їх куди направляємо, враховуючи, що зараз паралельно формується Державний бюджет? Є якась програма або відповідна державна, або якась там поправка, яку нам гарантують, що її приймають, і ці 23, 15 мільярдів йдуть на відповідне фінансування війська і армії?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, врешті поправку і весь закон голосує не податковий комітет. Якби ми голосували, ми б і розподіляли, а все ж таки весь парламент. Тому нам, напевно, так не можна ставити питання.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане голово, я... Неправда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо говорити про поправки по видатках, то ми всі подали поправки по видатках і це, дійсно, починаючи від митниці і завершуючи... В мене є дуже багато соціальних видатків на сім'ї, по дітях з інвалідів, наприклад, я подав і тільки що на комітеті бюджетному відстоював цю поправку, і йде у нас далі боротьба за неї. Є поправка там по... Є цілий ряд поправок, і у вас також є поправки. І, власне, ми цією сумою можемо оперувати також, я абсолютно не проти. Просто враховувати ми повинні також і думки інших, і не розраховувати на те, що от ми зараз в податковому комітеті це прийняли і поділили, і побігли. Тобто воно так трошки не працює.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Чому? Пане голово, пробачте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що голосує вся Верховна Рада і голосують...

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Пане голову, можна коротку репліку?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ні, колеги, стоп, зачекайте. Давайте ще раз, я ж не говорю: а давайте зробимо соцеконом окремих комітетів, тому що ми тут голосуємо. Це неправильно, слава богу, така практика вже не існує. Я говорю, ми можемо мати гарантію, що під час голосування бюджету не як доручення уряду, а як конкретна поправка буде додатково збільшене, наприклад, фінансове забезпечення Збройних Сил України. І тоді, якщо ви як автор ініціативи або хтось інший захоче пояснити, чому він там збільшує податки, не збільшує, неважливо, типу я зараз... забудемо про банки, я говорю про сам факт збільшення податків, – то це розроблено для того, щоб там умовно наші солдати отримали більше грошей. Тому що, пробачте, але ще раз я повернуся до тієї тези, з якої почав, зараз в тому числі за рахунок наших податків, як було конкретно з прикладом кешбеку і цієї ідіотської тисячі, ми 23 мільярди ті ж самі, які ви збираєтесь, до речі, таке співпадіння, зібрати з цього закону, відправили на популізм за наші гроші, не за чужі, не за міжнародні, ваші соціальні підтримки сім'ям, при всій повазі, пане голову. Оце якраз те, що можна і треба фінансувати за міжнародні кошти, вони, напевно, з цього і фінансуються. А тут справді внутрішній ресурс і треба відправляти на армію, в мене немає жодного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович, я не хочу якось йти в розріз з тим, що ви говорите, бо насправді те, що ви говорите, і відбудеться юридично. Бо моя правка плюс 30 мільярдів, вона є вже і вона, напевно, буде врахована. А ви знаєте прекрасно, що перше читання бюджету, воно недофінансовує армію мільярдів на 400. І тому правка точно буде до другого читання про збільшення цього фінансування. Тому юридично все так, як ви говорите, все буде враховано. Бужанський...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей. Дякую.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, я читаю телеграм канал Железняк і раджу Железняку читати також чудовий телеграм-канал Железняк. Так ось він дійсно там згадує, що у нас недофінансовані на наступний рік Збройні Сили на 300-400 мільярдів. Як ми в цьому році вирішували це питання, так і в наступному воно нікуди не поділось. Тобто ці гроші, вони йдуть в загальний обсяг того чого, нам не вистачає, розумієте? Якби у нас все було профінансовано і ми би мали зайві гроші ми могли би шукати або вигадувати, що ще є профінансувати: підвищити зарплати, закупити якусь додаткову зброю, що ще, а у нас не вистачає на той обсяг, який вже є. Тобто всі гроші, які ми знайдемо, підуть туди і потім ще залишиться велика проблема, як дофінансувати інше. Таким чином воно все відбувається...

ЮЖАНІНА Н.П. Пане Максиме, не перегибайте палку.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Макс, ти помиляєшся.

ЮЖАНІНА Н.П. Всі можемо говорити про те, що всі кошти йдуть на армію. Я пропоную, пане голову, в рішенні комітету дописати...

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Пані Ніно, вибачте, вибачте, я ж при всій повазі, хоча я завжди радий вас чути, вас не перебивав, правда?

ЮЖАНІНА Н.П. Почекайте, ви не член комітету...

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Я почекаю, але вас я не перебивав...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна, вибачте, будь ласка, будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Ніна Петрівна, я вас не перебивав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дійсно ж не перебивав, давайте нехай він завершить. Я дам всім.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, я розумію, що ми тут всі влада і опозиція, опозиція може собі дозволити не брати участь в непопулярних голосуваннях, непопулярних кроках. Але я вас прошу, дайте владі взяти на себе цю відповідальність і виконати цю місію, яка дійсно необхідна зараз. Ми б також не робили цього, якби не були дотиснуті вже спиною до стіни. Дякую.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Максиме, тут же не питання влади чи опозиції. Слухай, ти перший, хто, якщо ми не будемо фінансувати армію, відчуєш це в Дніпрі раніше, ніж я в Києві.

ЮЖАНІНА Н.П. Пане Даниле.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, вибачте, Ніна Петрівна. Тепер ви, вибачте. Ніна Петрівна, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. От, пане Ярослав, дивіться, я наприклад, і хочу сказати пану Максиму, проголосую за цей проект закону, якщо зараз в рішенні комітету буде вказано, що цей закон набирає чинності після внесення змін до бюджету України на 2026 рік про зарахування даних коштів у спеціальний фонд Міністерства оборони. Люба програма для того, щоб ми мали точно з вами все, що ви от тільки що сказали і закликали своїх колег, і не відмовиться жодна з опозиційних фракцій і груп голосувати при такій редакції. Давайте так і випишемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна, ви ж знаєте, ми можемо виписати все, що завгодно, але це ж не абсолютно ніякого значення мати не буде, бо це рішення має бути бюджетного комітету, і ми до нього ніякого відношення не маємо в принципі. Тобто ми не можемо рекомендувати під умову щось.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дивіться, якщо 250 голосів, витягнути наші 30, то на бюджет одразу голосів не вистачить. Тому ми можемо спокійно я думаю, що від імені комітету це і запропонувати бюджетному комітету. Правда ж?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це підпільна організаційна діяльність опозиції...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Та не підпільна. Ну, пане голову, справді без політики. Ніна Петрівна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми зробимо це... *(Не чути)*...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. В минулому скликанні... Хорошо. Дивіться скажете, повідомите результат перед голосуванням фракції, я поки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, все, завершили обговорення. Вибачте нікому не буду давати, крім депутатів, це не робоча група. Тому тим більше, що, шановні банки, ми знаємо вашу думку і чули її вже раніше. Отже, дякую за все всім, хто висловився, всі зрозуміли позиції сторін.

Ставлю на голосування рішення Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики на проект закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків податком на прибуток підприємств у 2026 році. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків податком на прибуток підприємств у 2026 році (реєстраційний номер 14097), включити до порядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. За результатами розгляду в першому читанні проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків податком на прибуток підприємств у 2026 році (реєстраційний номер 14097) прийняти за основу з дорученням комітету підготувати його до другого читання з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи з необхідним техніко-юридичним доопрацюванням, а також з доопрацюванням та усуненням суперечностей відповідно до статті частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Доповідачем призначити Гетманцева.

Прошу голосувати.

Гетманцев – за. Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Поки утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

НІКОЛАЄНКО А.І. Зарахуйте, будь ласка, Ніколаєнка, бо я в дорозі, я там погано чую дуже. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую. Ковальчук.

КОВАЛЬЧУК О.В. Ковальчук – за. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Палиця. Василевська-Смаглюк. Що? Була, а де? Васильченко. Воронько.

ВОРОНЬКО О.Є. Воронько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Володіна. Геріга.

ГЕРЕГА О.В. Геріга – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Горват. Горват. Діденко.

ДІДЕНКО Ю.О. Діденко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Заблоцький. Кінзбурська.

КІНЗБУРСЬКА В.О. Кінзбурська – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колісник. Кулініч. Леонов.

ЛЕОНОВ О.О. Леонов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Лукашев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ляшенко. Ляшенко. Марусяк.

МАРУСЯК О.Р. Марусяк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Мотовиловець – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Петруняк. Петруняк. Приходько. Рєпіна. Рєпіна.

РЄПІНА Е.А. Рєпіна – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Скорик. Скорик. Славицька.

СЛАВИЦЬКА А.К. Славицька – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сова.

СОВА О.Г. Сова – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Устенко. Устенко.

ПЕТРУНЯК Є.В. Петруняк – за. Відмітьте, будь ласка, Данило Олександрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Южаніна – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О, супер. Дякую, Ніна Петрівна.

16 – за, утримався – 1. А кворум є у нас взагалі, да?

Дякую. Дякую дуже всім. Дуже два важливі законопроекти непрості, але я дуже дякую за консолідацію.

Отже, переходимо до третього питання порядку денного. Третє питання порядку денного у нас – "Різне". І в "Різному" зовсім не різне питання про роздрібну торгівлю. Власне, ця проблематика є такою, яка дещо інша, це правда, ніж в банківському секторі. І тут, дійсно, резерви щодо наповнення державного бюджету з одного боку, а з іншого боку для розвитку, без перебільшення, розвитку нашої економіки ми маємо шукати не в прийнятті якихось законодавчих рішень і не в якихось карколомних ініціативах законодавчих, а в нормальній роботі органів виконавчої влади, спрямованій на наведення порядку.

І ось я хотів би почати, бо я, власне, перед колегами ініціював це засідання наше сьогоднішнє з цього приводу. І перед тим ми надамо слово зараз Бюро економічної безпеки, надамо слово і Державній податковій службі. Але хотів би я почати з тих матеріалів, з тих відомостей, які мене особисто шокували і змусили вимагати, ініціювати проведення цього комітету.

Давайте почнемо з початку. Середня заробітна плата по галузі в 21-му році, – це по даних Державної податкової служби по податковій звітності, – 5,7 тисячі гривень в 2021 році, в 2022 році – 6,4 тисячі гривень, в

2023 році – так само, в 2024 році – 7,5 тисячі гривень, в 2025 році – 7 600. Тобто для мене, ну, власне, це перша цифра, яка мене шокувала, тому що зарплата менше, ніж офіційно встановлена мінімальна, менше, ніж офіційно встановлена мінімальна. І якщо ми порівняємо з не реальними зарплатами середніми, тобто не будемо брати з work.ua зарплату середню, а візьмемо з Держстату, з Держстату середні зарплати по економіці, то втрати від такої виплати зарплати чи такого адміністрування податків по заробітній платі складають: в 2021 році – 13,3 мільярда, в 2022 році – 15 мільярдів, в 2023 році – вже 28 мільярдів, в 2024 році – 37,2, а в 2025 році, це станом на сьогодні, ну, на дев'ять місяців – 27,1 мільярда гривень.

А проблема по заробітній платі, вона полягає в тому, що вона відверто корелюється з кількістю тих суб'єктів, на яких оформлений, які працюють під одним брендом, які працюють під одним брендом. І оця цифра в 5,7... вибачте, в 7,6, в 7,6 тисячі гривень середня зарплата – це ж середня по палаті, да. Тобто у нас є великі зарплати, а є зарплати наднизькі. І якщо ми з вами їх сумуємо і ділимо на кількість, то отримаємо отаку цифру.

Так от, якщо підприємство має діапазон виторгу від 40 мільярдів гривень до 248 мільярдів гривень, це великі мережі, то середня зарплата у них коливається від 26 тисяч до 68. 68 тисяч є середня зарплата по одній із мереж. 68 тисяч середня зарплата, ще раз, зі сплатою всіх податків, зі сплатою, біла зарплата 68 тисяч при середній по галузі 7 600. 68 тисяч. Ну і 26 тисяч – це мінімальна середня зарплата для цих великих мереж.

А кількість, максимальна кількість юридичних осіб, на які оформлений бренд, бренд оформлений, тобто ми зараз говоримо про пов'язану з цим проблемою, проблемою подібнення, знаєте скільки? Дві. Тобто ці компанії і їх достатньо багато, вони дозволяють собі лише дві юридичні особи, ну зрозуміло, що це точно не подібнення.

Якщо компанія має обсяг продажів від 10 до 40 мільярдів гривень, така також є група компаній, кількість юридичних осіб та ФОПів на яких оформлений відповідний бренд, складає 8. 8 – максимальна кількість, максимальна кількість. Це теж не подібнення, точно. А заробітні плати від 20 тисяч до 41 тисячі, середні заробітні плати по галузі.

Якщо від 1 мільярда гривень оборот до 10 мільярдів гривень, тут вже в нас є цифра в одній компанії 33, 33 ФОПи, юридичні особи і заробітні плати вже від 5,4 тисячі гривень до 30-ти. А от якщо ми маємо менше 10 мільйонів гривень, то кількість юридичних осіб і ФОПів по одному бренду складає 64, а заробітна плата від 1,5 тисячі до 10-ти.

Я не знаю. Перше питання моє до шановного БЕБ і податкової служби: а ви що не бачите цього? Ці цифри є тільки в мене? І ви скажіть, будь ласка, коли плануєте перевірки ваші, чому ви робите за пів року по 30 перевірок у першій групі цих компаній, в одній тільки компанії, шукаючи надірвані марочки, а взагалі не бачите тих, де заробітна плата 8, 7, 5,4, 1,5 тисячі гривень? Оце в мене перше таке концептуальне питання.

І друге концептуальне питання – це, безперечно, подібнення. На подібненні ми втрачаємо з вами ПДВ і податок на прибуток підприємств. За нашими розрахунками, якщо говорити про... якщо ми візьмемо факт, тобто подібнення, воно ж чим характеризується? Воно має ознаку того, що ми не бачимо, ми не бачимо, що там взагалі відбувається. Вони нам показує тільки те, що вони хочуть, щоб ми бачили. Тобто вони подібнюють на 64 ФОПи, але й ці ФОПи, які оці 64, вони не показують свої обороти, бо вони торгують в кеш. Тому ми можемо достатньо так умовно взяти їх лише в обороти, і якщо застосувати до нього ПДВ і податок на прибуток, то за нашими дуже такими скромними розрахунками по прибутку ми втрачаємо 1,2 мільярда за 24-й рік, а втрати з ПДВ за 2024 рік, ми втрачаємо 2,5 мільярда за 2024 рік і вже за 2025 рік – 3,4 мільярда гривень. Але це без тіньової частини. Тобто ми взагалі не бачимо, ми тут не бачимо тінь. І втрати є набагато більшими, втрати є набагато більшими. І я вам просто доведу це розрахунками своїми.

Є така мережа "Маркетопт", я впевнений, що ви знаєте, бо я вам писав про неї, і я вам навіть відео знімав про неї, щоб вам було зрозуміло, щоб було наглядно, що це дійсно я цим опікуюся питанням. І власне, в чому була робота проведена? Робота була проведена в тому, що мої помічники, замість працівників шановних органів, вони пройшлися по цій мережі і знайшли десь 60 ФОПів, 60 різноманітних ФОПів. Вони так міксовані були, там по чотири ФОПи на одній точці були, там вони робили все, що хотіли. І власне, взагалі, відповідно до даних самої компанії, публічно оголошених, в неї 476 магазинів, 476 магазинів, і вони дуже потужно зростають, бо там піаряться, в соцмережах можете бачити. Власник знімає відео про нові маркети, які вони відкривають. Прекрасна така динамічна дуже мережа, прекрасна динамічна мережа, яка розвивається.

Якщо порахувати, якщо взяти її точки продажу і порівняти з тими точками, які працюють "в білу", і сплачується відповідно податок з цих точок, то ми отримаємо інші трошки цифри. Тобто ми презюмуємо, що Маркетопт, який відкритий десь в Полтаві, має приносити грошей не менше, ніж АТБ, відкритий в Полтаві, де більш-менш такого ж самого, такої ж самої площі. Так от, якщо застосувати там, я не говорю про АТБ, а там, умовно, якусь "білу" точку, застосувати її реальні прибутки і обсяги продажів до Маркетопту, то ми отримаємо втрати бюджету більш ніж 4 мільярди гривень, за такою методикою пороховані, яка, я розумію прекрасно, не може бути застосована в суді, але дає нам дуже таке, ну, прозоре уявлення: а скільки ми втрачаємо, скільки ми на цьому втрачаємо.

І відповідно навіть якщо порахувати їх обсяги продажів, навіть якщо порахувати їх обсяги продажів, то ми бачимо, що те, що показують ті 60 ФОПів, там навіть не всі, далеко не всі, а тільки ті, яких зловили мої помічники, – так от, якщо порахувати втрати роботи їх на ФОПах, бо вони не мають працювати на ФОПах, це не малий бізнес, а якби вони працювали на одній юридичній особі, то самі ці втрати, вони також катастрофічні. Прибуток – це 364 мільйони гривень, ПДВ – це 103 мільйони гривень, це за 2,5 року.

І тому, і це друге питання, і це друге питання. Скажіть, будь ласка, це вже до Бюро економічної безпеки, – не бачу хто там у вас присутній, але це неважливо, маю надію, що відповідальні люди присутні, – а що вам заважає, власне, встановити те перше, що ці мережі, ну, це очевидно, мені здається, да, тут не треба ніяких баз, працюють на різних ФОПах, допитати ФОПів, з'ясувати, що вони жодного відношення до підприємництва не мають?

І на цій основі просто на їх реальних виторгах хоча б у цих межах, які є задокументовані, я їх задокументував, не маючи жодних повноважень, кваліфікувати дії по 212-й або навіть по 209-й, я не знаю, що там є, і припинити цю роботу, припинити цей... Ми ж навіть від вас не просимо вироків, ми вже, знаєте як, искушений глядач цього дійства. Бог з ними з вироками, бог з ними з реальними строками, не треба цього. Припиніть це просто, припиніть. І там же ж люди працюють не рецидивісти, які по декілька строків вже перебували в місцях позбавлення волі, – там працюють люди, які вважають, що так їм нормально, вони звичайні люди. І навіть поспілкуючись з ними і роз'яснивши їм перспективу цього, перспективу того, що ніхто не буде брати їх грошей, аби закривати очі на це, перспективу того, що ми не будемо терпіти цього всього, що це завершилося, вони мали певний час для розгону як такого "чорного", – все, вже треба перестрибувати "в білу" або припинитися. Просто пояснити людям, насправді пояснити, не створивши інших альтернатив. І мені здається, що вони приймуть заходи для того, аби вийти "в білу". Просто наше завдання зараз перед і податковою, і БЕБ – припинити найбільш одіозних "чорних" торговців або вивести їх "в білу". Скласти для них альтернативу: або ти зупиняєшся, припиняєшся повністю і не можеш працювати, або ти сплачуєш всі податки на єдиній юридичній особі, як це роблять інші. І це не політична дискусія, це не щось, це, ну, must have, це те, що, власне, ми не можемо від вас не вимагати; те, що вже на сьомому році нашої каденції нам навіть соромно заслуховувати. Але щоразу ми підходимо до цього снаряду. Ну, мені за себе соромно. Мені соромно за себе, що ми з вами не можемо вирішити завдання такого рівня складності, низького, такого рівня складності.

Все, я вступ свій завершив. Я хочу передати слово тепер Бюро економічної безпеки, а потім ДПС, і почути, а що ви взагалі з приводу цього думаєте. Мене цікавить два питання насправді: подрібнення і низькі зарплати. Будь ласка.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Доброго дня, пане Даниле, пане голово. У нас присутній тут - просто бачу, що по відео не видно, - директор Цивінський Олександр і мій заступник Павло Буздиган. Якраз декілька слів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже. Дуже дякую.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. ... кримінальним провадженням, скаже. І керівник аналітики Костянтин Посвалюк.

Якщо коротко, скажу так. Ну, перше: всі ваші звернення, які до нас надійшли, зокрема останні, ті, які ви згадували, вони зараз перебувають в стадії досудового розслідування. Наразі таємниця слідства, але ми рухаємося. Водночас, так, дійсно, у нас близько 12 кримінальних проваджень, в рамках яких ми відпрацьовуємо цю проблематику. Але дійсно самими кримінальними провадженнями вирішити глобально цю проблему складно. Ми розпочали вирішення питання насамперед низьких заробітних плат. Нещодавно спільно з податково-фінансовим моніторингом ми розпочали цю роботу з ритейлу по електронній техніці і зараз відпрацьовуємо алгоритм там, де була проведена відповідна аналітика. Є умовно "білі" – ті, що платять великі зарплати, є ті, що менші. Ми зараз концентруємося і відпрацьовуємо цю історію.

Щодо конкретно предмету, про який ми зараз говоримо. Однією з наших пропозицій, окрім досудових розслідувань, є така. У нас є ФОПи, вони концентруються в певних місцях і надають відповідно послуги з продажу продуктів чи оцих всіх елементів. Перший момент – це передбачити формат переведення цих ФОПів на загальну систему оподаткування при встановленні таких фактів. Наші аналітики, вони безпосередньо от відпрацьовують зараз аналітичні продукти, в нас є окрема група, яка працює по цьому напрямку, надалі ми здійснюємо досудові розслідування. Але це, дійсно, є точкова історія. Для того, щоб до цього підійти системно, це перша пропозиція.

Друга. Ми можемо напрацьовувати, що ми зараз і робимо, ідентифіковувати такі групи ФОПів і направляти свої пропозиції в податкову для того, щоби за результатами цього аналізу переводити їх на загальну систему оподаткування. В такому випадку оцей формат дроблення, він стає не вигідним. Тобто тут ключове питання як би вирішити цю проблему системно.

Далі. Значить, декілька слів щодо того, а що кажуть люди на допитах. Павло Миколайович, будь ласка.

БУЗДИГАН П.М. Я би хотів зазначити, що насправді нами робота така ведеться, цих ФОПів, так як ви зазначили, набагато більше чим... може бути 60, але питання в тому, що насправді ці люди, вони фактично отримують заробітну плату, являються фінансово залежними від їх роботодавця. І коли вони приходять на допит і дають свої пояснення, дають свої показання, вони всі стверджують про те, що вони здійснюють свою діяльність, вони здійснюють її самостійно, вони жодним чином не пов'язані з іншими суб'єктами господарювання і надають на це підтверджуючі документи, в тому числі банківські виписки, де зазначаються відповідні платежі з певними видами господарської діяльності і з розрахунками з певними контрагентами.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Зокрема от з врахуванням тих цифр, які надали ви, в нас теж, в принципі, проводиться власна аналітика, ми прийняли рішення пріоритетизувати свою роботу, акцентуючи увагу якраз на тій групі, там, де є встановлений умовно факт подрібнення. Тобто тоді, коли їх є багато. Але для того, щоб цю історію відпрацювати системно, від нас є такі пропозиції щодо конкретно ФОПів. А в рамках заробітних плат ми плануємо, в принципі, застосувати, якщо це буде ефективний алгоритм, так, як ми це зробили по ритейлерах телефонів.

Тобто визначається певний якийсь дедлайн досить швидкий, далі ми починаємо відпрацьовувати тих, хто знаходиться нижче цього дедлайну, тобто це формат пріоритетів. На всіх нас точно не вистачить, але по, як ви правильно вказали, по найбільш "чорним" це якраз і буде наш напрямок роботи. І зараз теж ми здійснюємо розслідування. Єдине що, теж ми переорієнтовуємося, тут є два елементи. Якщо ми концентруємося на ФОПах, ми можемо забезпечити гарне повернення коштів. Якщо ми концентруємося на бенефіціарах, справи ідуть до суду, але це більший ефект. Єдине що, це час. Тобто це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, пане Олександр, дивіться, на мій хлопський розум, як я бачив би цю роботу без конкретних назв. У нас є 400 точок, ми повністю розуміємо, що ці 400 ФОП, на яких оформлені ці 400 точок, там більше їх, ФОП цих, але нехай 400, – вони фіктивні, тобто вони не здійснюють цю підприємницьку діяльність. Тобто в процесі допиту чітко з'ясується, що ця людина не розуміє, в кого закуповує товар, не розуміє, кому відвантажує товар, не розуміє, які люди там працюють, які зв'язки з цими людьми, взагалі жодних нюансів бізнесу. І в процесі будь-якого допиту це встановлюється достатньо чітко з урахуванням вивчення життя цієї людини, де вона, власне, працює, де вона проводить час і що вона в цьому магазині ніколи не з'являється.

Тобто ми розуміємо, що таку кількість ФОПів неможливо згенерувати людьми, які хоч щось можуть пояснити на допитах, може, там є відсотків 10, але точно не більше. Тому довести, що це не бізнес, що це фіктивний бізнес, – це є завдання слідчого в цих кримінальних справах. І потім уже від цього, зважаючи, що це організована група, у нас рахується збиток достатньо просто: просто їх оборот, який вони навіть показують, він перераховується на ПДВ і ми розуміємо, який є збиток. І ми розуміємо, що вони не самі ведуть свою бухгалтерію, ми розуміємо, що їх бухгалтерію веде якась одна людина чи одна група людей з одних і тих самих комп'ютерів, з одними і тими самими айпішниками. Ми розуміємо, що в банку вони рахуються як один клієнт. І всю цю сукупність ми, встановлюючи оперативну-розшуковими діями, а в тих випадках, про які знаю, там дій навіть немає, достатньо просто зайти в соцмережу, вони ще і рекламують це, тобто встановлюючи, хто є власник, ми передаємо в суд організовану злочинну групу по 212-ій, а можливо і по 209 статті Кримінального кодексу. І це питання... Да, я розумію, що це достатньо кропітка робота і робота така складна, і це час витрачається на цю роботу.

Але тут є і добрі новини. Вони полягають в тому, що якщо от один такий кейс буде складений, переданий і освітлений публічно, я вас запевняю, що всі інші ті, хто працюють так, вони з наступного дня припинять цю роботу або перейдуть на інші, або перейдуть просто "в білу". Вони з наступного дня цим перестануть займатися. І наше завдання з вами, ми ж з вами не... Я маю надію, що все ж таки говорю з оновленим БЕБ, тобто він не працює там на палочки, чи на обсяг вилучених товарів, чи на кількість кримінальних справ порушених, а на результат. Так от результат наш в тому, що "біла" частина ринку, вона відчує те, що додаткова маржинальність її конкурентів за рахунок ухилення від оподаткування, вона зникла. Бюджет відчує по збільшенню надходжень, власне, споживач навіть відчує по тому чеку, який йому почнуть видавати в тих самих магазинах, в яких раніше нічого не видавали. І от мені здається, що декілька таких кейсів було б дуже такою яскравою перемогою нового БЕБ, з одного боку, а з іншого боку допомогло б нам вирішити цю проблему взагалі політично в країні. І не треба бігти по всіх таких мережах підряд, їх там близько 60-70, не треба всі мережі. Необхідно взяти просто декілька, одну навіть взяти і довести її до кінця. І тоді цей переможний кейс, він стане для всіх навчанням на майбутнє і дасть потужний сигнал для того, як більше це не працює. Ярослав Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Повністю погоджуюся з суттю і проблематикою, мало що можу додати, окрім того, що вірю в оновлений БЕБ. Єдине, у мене технічна пропозиція-зауваження, у нас іде трансляція. Я не переконаний, що з точки зору подальшої судової перспективи правильна історія – обговорювати конкретні досудові розслідування по конкретному суб'єкту. Тому я б або обговорював більш загальне, або виключив би трансляцію і відповідно перевів би це в закриту дискусію. Мені здається, що от тут у нас є, скажемо так, певний юридичний ризик потім використання це певною стороною в суді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ярослав Іванович, дякую дуже за це, але мені здається, що якраз БЕБ тут зайняв нормальну позицію, від нього ми не чуємо жодної назви. Назви чують від мене, а це вже як би, ну, мої джерела, моя інформація.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Понятно, ви як народний депутат, звичайно, не обмежені в будь-яких висловлюваннях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До речі, я не закликаю саме по цих суб'єктах так працювати, я закликаю працювати по кожному, хто краде. Будь ласка, тепер давайте по суті.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, ще раз, я чисто про обговорення конкретних заходів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, податкова, також з урахуванням, давайте без назв, але предметна дуже.

ЦИВІНСЬКИЙ О.І. Пане голово, дозвольте ще маленький коментар.

В цілому, насправді, ми й перебудовуємо в такому форматі роботу. Єдиний момент, що значно легше було б досягнути ефекту і нам буде дійсно потрібна підтримка, в якому плані? Що ми ж дуже суттєво обмежені в проведенні НСРД, оскільки не маємо права придбавати відповідне обладнання. Я думаю ця проблема відома і ми про неї зверталися, а досягнення саме цього ефекту можливе лише в такому форматі, це такий маленький момент. Ми працюємо і в тих умовах, які є, але є своєрідна проблематика.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте обговоримо її, погоджуюся. Будь ласка, податкова.

КАРНАУХ Л.А. Доброго дня, шановні колеги. Доброго дня, пане головуючий і учасники сьогоднішнього засідання. Державна податкова служба так само, як і пан голова озвучив, бачить ці цифри, і більше того, вона їх формує і передає на депутатські звернення шановним народним депутатам. Дійсно проблематика вражає і тому заходи державного податкового контролю, вони безперервні.

Протягом 2025 року вже проведено по цій сфері близько 11 тисяч фактичних перевірок, які підтверджують всю проблематику, яка була озвучена попередніми спікерами з цього питання. Так, ми помічаємо факти невідповідності заробітної плати, яка задекларована суб'єктами господарювання, з яких сплачуються податки, та тими реальними заробітками, які виплачують особам, які працюють в окремих мережах. І ми це фіксуємо в усіх своїх актах.

Так само ми помічаємо про застосування так званого дроблення бізнесу, великої кількості фізичних осіб – підприємців під один бренд. Зокрема один із брендів, який також був озвучений сьогодні, він налічує за результатами нашого контролю близько 1500 ФОПів, а навіть не 66. Для того, щоб їх відпрацювати, залучається значний ресурс Державної податкової служби. Зокрема станом на зараз, оскільки це триваюча робота, одна шоста усіх працівників підрозділів податкового аудиту залучена до проведення податкових фактичних перевірок у сфері фудритейл. Відповідно маємо результати, результати, які оформлюються у вигляді додаткових нарахувань і застосування штрафних санкцій. А також ми там, де бачимо системність і де є підстави, робимо свої аналітичні дослідження для того, щоб у подальшому передавати Бюро економічної безпеки та розслідувати кримінальні справи по 212-й як ухилення від сплати податків.

Чи є це достатньо ефективним? Ні, це не є достатньо ефективним. І ми це бачимо і намагаємося максимально проводити широкомасштабну роз'яснювальну роботу під час проведення своїх фактичних перевірок для того, щоб пояснювати суб'єктам господарювання, наскільки наразі важливо дотримуватися чинного законодавства, і особливо зважаючи на умови, в яких живе наша країна.

Які ми підтримуємо пропозиції Бюро економічної безпеки стосовно необхідності перегляду того інструментарію, який є в БЕБ, який є в податковій, для того, щоб припинити одноразово питання, які стосуються можливості використання схеми з ФОПми. І будемо підтримувати ці ініціативи, якщо вони будуть на рівні комітету. А так само будемо максимально продовжувати свою роботу з аналізу рівня заробітної плати і проведення роз'яснювальної роботи суб'єктами господарювання з необхідності встановлення реальної зарплати і реально сплачувати податки саме з цієї реальної зарплати.

На прикладі, те, що згадував пан Олександр, коли ми проводили круглий стіл із представниками ринку електроніки, побутової техніки, то ми проаналізували один із сайтів з пошуку роботи і презентували учасникам круглого столу, оскільки відповідно до декларації, вони нам задекларували, яку заробітну плату і скільки вони пропонують для залучення своїх фахівців. Ну і таку далі будемо продовжувати роботу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Я просто не бачу, хто був. Хто це? Леся.

КАРНАУХ Л.А. Карнаух Леся Аркадіївна. Добрий день!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Карнаух, мені підказали. Добре, дякую дуже.

Дивіться, що я хотів би, щоб ми з вами, щоб ви мене почули. Про що я хотів би, щоб ви мене почули. Все те, що ви сказали, класно. Але я би хотів як би поділитися своїм досвідом, він у мене трошки довший, співпраці з Державною податковою службою. Дивіться, регіональні податкові, вони мають певну специфіку. Якщо вони отримують певне доручення, то, перше, інтенція і перший намір кожного керівника області чи профільного заступника – його виконати формально, це державні службовці. Тобто ми не можемо їх винити за це, вони такі, які є, тобто ми можемо тільки сприйняти реальність, або її ігнорувати. Ігнорувати реальність не можна, бо вона потім тебе дожене, тому треба краще сприйняти. І якщо вони отримують від вас вказівку відпрацьовувати ритейл, то вони роблять те, що їм зробити легше. Вони ідуть по "білих" мережах, по "білих" точках і шукають надірвані марочки акцизного збору.

Я, дивіться, ще раз, хочу, щоб ви мене зараз правильно зрозуміли, я не говорю про те, що ви їм даєте таку вказівку. Ви їм правильну вказівку даєте, але ту вказівку, яка виконанням викривлюється до навпаки. І ми отримуємо з вами гнів і невдоволення, ненависть від того бізнесу, який хоче працювати "в білу", і вона є обґрунтованою. Бо він не проти того, щоб його перевіряли, його теж треба перевіряти, але точно після тих, у кого зарплата 7 600, розумієте. А якщо до, то тоді викривлюється вся... питання навіть не тільки справедливості, питання в ефективності: а чтобы что? Щоб виконати ваше завдання по відпрацюванню ритейлу, але це не відпрацювання ритейлу, це імітація.

Я хотів би, щоб ми з вами сконцентрувалися на тому, щоб регіональні податкові служби не імітували, а робили. Це вкрай важливо для досягнення того результату, на який розраховує зараз держава, суспільство від нас. Всі знають регіональні податкові, що треба для того, аби припинити "чорні" мережі. Тут, дивіться, також така дилема, яка для нас є дуже корисною. Або він чи вона знає, як припинити "чорні" мережі, їх роботу, або, якщо вона не знає, то вона не відповідає посаді. Якщо вона знає і не робить – вона не відповідає посаді, якщо вона не знає – вона теж не відповідає посаді. Тобто рішення і в першому, і в другому випадку є одне.

Тому я би рекомендував би прив'язувати умови перебування на тій чи іншій посаді не до кількості перевірок, обсягу донарахованих штрафів, бо вони ці штрафи можуть донараховувати в будь-якій "білій" мережі, просто навіть, були ж такі випадки, надірвавши марочку самостійно, або знайшовши марку, це ж теж одне й те саме. Вони ж, ми розуміємо, не вирішують проблеми цим, вони просто імітують.

А до функціонування, або не функціонування тих мереж, перелік яких є у всіх. Він опублікований, цей перелік мереж і рейтинг мереж по рівню заробітних плат, наприклад, рейтинг мереж, по кількості ФОПів

рейтинг мереж. І якщо ми з вами візьмемо там пристойну частину рейтингу, її відріжемо і скажемо: добре, нехай приходять до них потім колись там в планових перевірках, а візьмемо лише нижчу частину і зобов'яжемо ваших підлеглих не зробити вигляд, а реально забезпечити дотримання законодавства і за наслідками цього зробити кадрові висновки. Мені здається, що це би був правильний підхід і дуже такий демократичний, як би це не звучало, бо по плодам их оціним их. І мені здається, що це якраз той випадок.

Тому, дивіться, я хотів би, щоб ви з комітетом синхронно сприймали ті проблеми, які перед нами і перед вами стоять зараз. І ми готові вам надавати будь-яку допомогу у їх вирішенні, але для цього нам потрібна активна ваша позиція для того аби, власне, знову ж таки не імітувати, а реально робити результат.

Я, як зараз, пам'ятаю, це був ще 24-й рік, напевно, перша половина, я був в Ромнах. І зібрали бізнес, зібрали податкову і губернатор приїхав, і виходить, каже, жіночка така виходить: у вас є така програма – відпрацювання підакцизних товарів. Я говорю: да, є така програма, ми доводили до всіх, відпрацювання підакцизних товарів. Каже, а чому ці підакцизні товари відпрацьовуються тільки в мене в ресторані, який єдиний в Ромнах продає "по білому" алкоголь? І показує штраф 17 тисяч гривень за надірвану марку. І там якась була історія, я вже не пам'ятаю деталей, але вона не так просто була надірвана, щось вона там її розпакувала, щось... Тобто там була своя історія, там були підстави, чому вона така. Але 17 тисяч, вони зробили штраф 17, відправили, відзвітували в обласну податкову, що вони відпрацювали. Ці люди, вони нас з вами дискредитують. Ці люди, які в цій податковій Ромен працюють двадцятиріччями, передаючи цю посаду у спадок, яких ми не бачимо з вами, а люди нас з вами по них сприймають, розумієте. Вони ж як думають, що ця людина, яка йде штрафувати більш-менш пристойний заклад і не помічає поряд... Да, вона каже: а поряд мене взагалі кіоск, який торгує, безперешкодно торгує взагалі контрафактом. І не помічає цей кіоск. Ця ж людина, вона що робить, вона отримує там гроші, що, напевно, є правдою, потім ці гроші пакує, передає їх далі. Але цього ж нема, а люди так думають. А чому ми повинні з вами нести відповідальність за це? Розумієте.

Тому я закликаю до того, аби ми з вами правильно побудували ці відносини, аби такого не було. Аби реально Державна податкова служба, Бюро економічної безпеки відпрацьовували "чорний" ринок і вбивали "чорний" бізнес, а до "білого" бізнесу приходили тоді, коли вже не залишилось питань по тінювиках.

Дякую. Якщо хочете – відреагуйте, якщо ні – Ковальчук...

КОВАЛЬЧУК О.В. Данило Олександрович, дайте слово на одну хвилину. Терпляче так чекаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В. Дякую. Олександр Ковальчук, заступник голови комітету.

Користуючись нагодою, але, Данило Олександрович, враховуючи, що це все ж таки "Різне", я хочу попросити вас зробити невелике оголошення після того, як скажу декілька слів. І враховуючи, що з нами є і Леся Аркадіївна, і Олександр Цивінський з командою, я хочу попросити вас, щоб ви оголосили про створення робочої групи, яку я очолюю. Робоча група стосується ринку тютюну. Ринок "чорний", який складає, по різних оцінках, від 20 до 25 відсотків на сьогоднішній день, а це 30 мільярдів гривень. По різних підрахунках, але цифра величезна, – в рік, які недоотримує бюджет. Якщо наверх накласти ще історію з самою сировиною – тютюн, яка в нас слабо обліковується, адмініструється, не зрозуміло, як імпортується, – це ще 20 мільярдів. По наших розрахунках, бюджет недоотримує близько 50 мільярдів гривень в рік з цієї галузі.

От зараз у мене паралельно, я просто на хвилину зробив паузу, йде зустріч з представниками четвірки, Європейська Бізнес Асоціація, де ми проговорюємо нашу спільну історію, як ми створимо законодавчі ініціативи, які дозволять адмініструвати в першу чергу сировину як джерело, яке вирощується в Україні; і сировину, яка імпортується сьогодні в Україну. Наші ініціативи будуть на це направлені. Але я хочу попросити, Леся Аркадіївна і Олександр Цивінський, вашої участі в наших робочих групах, які розпочнуться в останній тиждень жовтня. Я буду про це вас інформувати. І не тільки участь в робочих групах, а і практичні рекомендації, і імплементація в подальшому. Наразі комунікація з Державною податковою службою є дещо ускладненою. І я би хотів просити Лесю Аркадіївну допомогти комітету налагодити цю комунікацію для швидкої реакції на запити, які ми формуємо офіційно; і необхідну інформацію, яку нам потрібно отримати для роботи. Адже ми намагаємося полегшити вашу роботу, роботу органу в адмініструванні.

Я, колеги, мушу відключись. Данило Олександрович, попрошу вас підтвердити інформацію про робочу групу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да-да, підтверджую. Підтверджую. Да.

КОВАЛЬЧУК О.В. І закликати всіх приймати участь. Дякую всім, колеги. Відключаюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Железняк, будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане голово, є ще один момент, як ми можемо перевірити, мені це підсвітили наші експерти по ТСК. І, скажемо, це буде креативний підхід, але робочий. Нещодавно Монобанк опублікував дашборд, ви могли бачити у них по транзакціях, воно ходило по соцмережах, там більше було про ігорку. Але що вони зробили? Вони, умовно, по тому суб'єкту ритейлу, який, наприклад, ви сьогодні називали, банк його бачив як пов'язаних осіб і вони дали загальну суму.

Таким чином ми дізналися, що конкретний банк, або банківська установа в даному випадку, може як-то бачити, весь куц ФОПів, який працює як умовно одна структура в цьому ритейлі. От якщо ви відкриєте дашборд Монобанку, подивитися по ритейлу, їх топ-10, то ви побачите якраз вашого суб'єкта, який поділений насправді на ФОПи, що мені одразу дає розуміння про те, що а в банку є якимось чином ця ідентифікація, скоріше за все вона навіть зроблена, умовно, по погодженню цієї мережі.

Я не можу, як і будь-який народний депутат, навіть в рамках ТСК взяти цю банківську інформацію, тому що це банківська таємниця, а от якраз податкова і правоохоронні органи можуть це зробити в рамках, якщо буде якесь розслідування. І от в даному випадку мені здається, що це один із доволі цікавих методів, яким чином можна встановити факт подроблення і відповідно не... факт подроблення з метою ухилення від сплати податків, що відповідно одразу нам тоді відкриває можливості з цим боротися в законному полі.

Тому просто звертаю увагу. Я, чесно говорячи, ніколи так креативно на цю штуку не дивився, але колеги коли показали дашборд, – да, там все, можете відкрити, вони там ідуть як один суб'єкт і загальна сума. Це очевидно куш дропів, ой, не дропів, а ФОПів був, пробачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Ярослав Іванович, я вам більше скажу. Те, чим займався Національний банк і до чого у мене претензія, ми сьогодні говорили по детінізації, що не було доведено до кінця, – це ж була наша спільна велика робота по подрібненню, по пошуку цих подрібнювачів і протидії подрібненню. І ми тоді і на комітеті, ми тоді із Нацбанком наради проводили, і стало результатом цих нарад лист великий на банківську систему, де Національний банк зазначав, а що таке оці кущі, що таке групи ФОПів, і визначав, що в межах фінмону комерційні банки мають блокувати, у своїх політиках вони мають передбачити ці кущі і вони, власне, мають їх блокувати і з ними не працювати.

А відбувається насправді що? Відбувається те, що вони, частина банків, вони співпрацюють, вони встановлюють ці кущі відмовляються з ними працювати, але їх радісно приймає інша частина банків, які згодні працювати з ними і які не зважають на зазначення обмежень. І саме тому і претензія до Національного банку. Дивіться у нас же, якщо ми за щось беремося ми ж довести повинні це до кінця, а не просто знову ж таки створити вигляд.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Да, пане голову, я розумію про що ви говорите, і не хочу нікого затримувати, чесно говорячи, самому треба вже на іншу зустріч приєднуватися тут. Але ще раз, є якимось чином офіційно встановлена прив'язка достатньо широкої мережі фізичних осіб – підприємців до конкретного суб'єкта, і більш того ця історія вона ідентифікована. І це, як на мене, гарна новина для будь-якого досудового розслідування або податкової, дослідження податкової. Ми там про пріоритети говорили, я теж саме знаю, от колеги, наприклад, з ресторанного бізнесу. Вони теж задавали, є деякі українські популярні мережі, завдяки яким я не вмер з голоду в студентські роки, і відповідно у них теж там сума, яка проходить по Монобанку, вона в десять разів пройшла більше, ніж вони декларують в податковій. Це, мені здається, достатньо цікавий факт, на який ми як...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я погоджуюсь, погоджуюсь.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ще раз, я не буду називати суб'єктів, мені здається, це завжди некоректно. Але просто ще раз звертаю увагу, що є такий цікавий інструмент, про який ми ніколи раніше, ще я наче не чув, щоб ми до цього підходили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Сергій Бадрітдінов.

БАДРІТДІНОВ С.Р. Всім дякую і вам, пан Данило, за те, що піднімаєте це питання і боретесь. У мене ще... ми, до речі, вчора теж обговорювали з банком. Я – голова роздільного Комітету ЄБА і CEO компанії Intertop. Ми вчора обговорювали в асоціації якраз, що вимоги Нацбанку, – дякую пан Ярослав, що підняли це питання, – повинні бути однаковими для всіх банків. І вони дійсно бачать всі ті кущі, коли видають POS-термінали свої. І у мене ще пропозиція, вона достатньо проста, дві.

Перша. Все-таки взяти по 10-20 мереж по кількості магазинів і цілеспрямовано силами податкової і БЕБ їх перевірити, бо там все видно по аналітиці, котра доступна по всіх. Тобто взяти електроніку, взяти легку промисловість, взяти ресторанний бізнес і по них зробити якісь публічні прямо доповіді. Бо коли ми це, цю тінь виводимо на світло, вона цього лякається і після цього починається якийсь рух. Тобто зробити публічну цю історію. І все-таки головна пропозиція: давайте впровадимо, у нас є покупці наші, котрі можуть бути агентами, в податковій вже запрацює або скоро запрацює бот, куди можна відправляти, якщо фіскальний чек не видали. Бо коли не видають фіскальний чек, – це, до речі, ознака і це ускладнює цим тіньовикам роботу. Якщо ми зробимо, перше, збільшити штрафи за невидачу фіскального чека. А друге: впровадити якусь систему, і бізнес готовий приймати участь, – лотерею чи, я не знаю, щось, щоб стимулювати людей звертатися до податкової про те, що не виданий фіскальний чек. Дякую. Але треба збільшити штрафи за невидачу. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.Олег Гетман, будь ласка.

ГЕТМАН О. Вітаю, шановні колеги. Щодо цих критеріїв НБУ. Дійсно якісно, добре виписані критерії, але, як я розумію, вони рекомендаційні, вони необов'язкові. Тож що можна було б зробити, і це дало б величезний ефект, зробити їх обов'язковими і шалені санкції за те, якщо банки не дотримуються цього.

І друге, коротенько. Якщо ми говорили сьогодні про БЕБ, як воно має працювати, то щоб БЕБ добре працювало, то йому ж на наступний рік треба дати і відповідний ресурс, щоб воно могло відкрити відділення в тих областях, де їх немає. Щоб вони могли забезпечити гідні зарплати співробітникам хоча б на рівні НАБУ, то БЕБу треба виділити в бюджеті серйозний ресурс. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую.Отже, хтось ще хоче висловитися, відреагувати? БЕБ, податкова?

ПЕТРІВСЬКА Н.С. Данило Олександрович, вибачте, хотіла сказати, не те нажала. Якщо можна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

ПЕТРІВСЬКА Н.С. Від... Наталія Петрівська, представниця Громадської спілки "Український фуд-ритейл альянс". Якраз наші учасники, є торгівельні мережі, які представляють продовольчий ринок.

Я хочу зазначити, що, дійсно, для нас дуже важлива та частина роботи, яку ми сьогодні обговорюємо, саме щодо створення рівних умов роботи для всіх суб'єктів. Тому що розриви у заробітних платах, у кількості

сплачених податків, у найнятих... кількості найнятого персоналу дуже значні. І ринок, який, дійсно, офіційно працевлаштовує своїх працівників, проводить всі операції через фіскальні апарати, а також виконує інші норми законодавства, йому стає складно конкурувати з ринком, який працює в нелегальних умовах. Тому що вони мають більш, для себе створили більш лояльні умови, їм простіше працювати, а нам, "білому" ринку, стає складніше конкурувати. Тому ми абсолютно підтримуємо ініціативи, ми дякуємо, що залучилися і БЕБ, і Державна податкова служба, і, в принципі, будемо раді долучатися далі до цієї роботи. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Оксана Швець.

ШВЕЦЬ О.О. Доброго дня, Данило Олександрович, шановні колеги! Дуже дякую за можливість доповнити зі свого боку. Оксана Швець, Американська торгівельна палата в Україні. Ми дуже тривалий час насправді працюємо і щиро вдячні за всю ту підтримку і співпрацю, і Данило Олександровичу вам, і Державній податковій службі, і Бюро економічної безпеки, і всім народним депутатам, які також долучалися до наших ініціатив. Готові зі свого боку надавати експертизу і допомагати опрацьовувати будь-які законодавчі ініціативи, які будуть сприяти зменшенню рівня частки тіньової економіки в Україні.

Ми нещодавно рахували по п'яти тіньових ринках втрати, за оцінками наших експертів понад 68 мільярдів гривень за рік недонадходжень до державного бюджету. Це величезна сума. Розуміємо, що нам зараз потрібні ці кошти в державному бюджеті для забезпечення нашої подальшої спроможності вести боротьбу за нашу незалежність і збереження суверенітету країни в цілому.

Тому зі свого боку готові підтримувати ініціативи, залучатися до діалогу і дякуємо за те, що сьогодні підняли це дуже важливе для бізнесу питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Крістіна Лініченко.

ЛІНІЧЕНКО К. Дякую дуже, за зустріч. Я представляю компанію Макдональдс. І, в принципі, враховуючи ті всі рейтинги платників податків, мені здається, що ми ближче до ритейлу тепер, ніж до ресторанного бізнесу, тому що, на жаль, в списках таких інших немає.

Ми попередньо проговорювали, в принципі, неодноразово з податковою, проблеми ті самі: зарплата, офіційна інформація, яка є по зарплаті, офіційної, якої немає, хто працює, хто не працює, ФОПи на кожній касі. Тобто ситуація абсолютно така сама. Але разом з тим ми проговорювали з Лесею Аркадіївною, що неможливо і, в принципі, це неправильно абсолютно для всіх, навіть малих суб'єктів господарювання, виставляти такі ж вимоги, як і для великого бізнесу. Малий бізнес має розвиватись, але він має бути дійсно малим.

І я хочу сказати, що, в принципі, всі ваші аргументи в публічному просторі щодо однієї з мереж, не буду називати, ресторанного господарства, але всі аргументи, які ви озвучуєте, це дійсно правда. І просто враховуючи, що Макдональдс сплатив за 24-й рік 2,6 мільярда гривень податків, то якщо ми переведемося на ФОП, мені здається, що це буде така суттєва недостача. Але ми, звісно, цей момент не розглядаємо, тому що підтримуємо армію, підтримуємо Україну. Дякую. Але зустріч дуже, дійсно, цікава і проблеми однакові. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Все. Всім будемо дякувати. Будь ласка, Державна податкова служба, БЕБ, щось хочете сказати? Ні? Добре, тоді... Широченко Тетяна. Ну, давайте, тільки швидко.

ШИРОЧЕНКО Т. Так, я просто пропустила. Хотіла також подякувати і за зустріч, і просимо також Комітет роздрібної торгівлі Європейської Бізнес Асоціації долучати до всіх подальших ініціатив із цього питання. Оскільки, дійсно, важливість продовження детінізації на ринку роздрібної торгівлі, вона величезна, і асоціація наша завжди виступала за рівні, прозорі і конкурентні умови для ведення бізнесу. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершуючи, звертаюсь до Державної податкової та БЕБ. Ви в цьому складі новому на такого роду заслуховуваннях вперше, тому ми свідомо сьогодні проводимо заслуховування дуже м'яко і так естетично, мені підказують. Тобто я до чого говорю? Ми це робимо, бо віримо в те, що ви нас почуєте, і врешті ми будемо з вами, ми зустрінемося, за результатами цього засідання буде рішення, де буде все розписано конкретно і чітко зі строками, і ми точно з вами зустрінемося там через місяць, через півтора, аби підсумувати, що, власне, було зроблено. І я би дуже вас просив, аби наша ця зустріч вона була предметною і ми би з вами могли стільки ж один одному дякувати, скільки сьогодні, і було б за що.

Що треба від нас, ми повністю відкриті, будь ласка, 24/7. Мої контакти є, є контакти депутатів. Звертайтеся, будемо підтримувати в будь-яких напрямках. Так само і бізнес, я думаю, що також всі присутні тут сьогодні – це "білий" бізнес, і ті види, які дійсно правильно вимагають від нас з вами рівних умов господарювання, рівних правил гри. І ми маємо з вами їх їм забезпечити.